

GLAS

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

LETO (año) LVI št. 1-4

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

januar-december 2011

KAJ JE ČLOVEK

Nevarno je, da če človek preveč občuti, kako zelo je podoben živali, ne da bi obenem vedel za svojo veličino; nervano je tudi, če preveč občuti svojo veličino, ne da bi se obenem zavedal svoje nizkosti. Še bolj nevarno pa je, glede obojega pustiti v nejasnosti. B. Pascal

Najvišje in najvažnejše vprašanje, ki si ga človek more zastaviti, je vprašanje o Bogu. Od odgovora na to vprašanje so odvisni odgovori na vsa druga vprašanja. Zato to vprašanje ni nikoli utihnilo.

Drugo, za prvim največje in najvažnejše pa je: kaj je človek.

Odkar človek misli, se je vedno znova po tem spraševal. Od vseh ugank je človek sam sebi največja uganka. Mnogi so jo krivo rešili in krivo rešena uganka je ostala nerešena uganka. Posebno filozofija je imela vprašanje o človeku za svoje osnovno vprašanje. Kolikor je različnih filozofskih sistemov, toliko je tudi različnih odgovorov na vprašanje: kaj je človek.

Če prisluhnemo danes človekovemu duhovnemu iskanju, ujamemo povsod to staro in vedno novo, danes posebno iskreno in nestrpno povpraševanje po človeku.

Včasih so skušali doumeti človeka iz gole želje po znanju, iz istega globoko človeškega, naravnega hrepeneja, da bi doumeli sebe in druge. Danes ne gre človeku več toliko za znanje samo. Vedeti hoče, kaj je, ker ga muči vprašanje, kaj naj stori, kako naj živi! Vprašanje, kaj sem, se javlja nestrpno, ker si človek danes ne zna več odgovoriti na vprašanje: kako naj živim. Če hočem vedeti, kako naj živim, moram prej vedeti, kaj naj bom. Kako naj igralec na odru začne igro, če pa ne ve, koga naj predstavlja? Prav tako je na odru življenja. Kako naj živim, kaj naj storim, če pa ne vem, kakšen lik naj v življenju izdelam, izoblikujem? Vem: lik pravega človeka. A kaj je to, pravi človek? Kakšen je? Magister Eckhart (1260-1327) je že navajal svoje sodobnike, naj ne razmišljajo toliko, kaj naj delajo, marveč bolj o tem, kaj naj bodo, postanejo. Veliki filozof I. Kant je lepo dejal: »Najvažnejša človekova naloga je, da ve, kakšen mora biti, da bo zares človek.« (...)

Veren človek ve, kaj je in kako naj živi. A zdi se, da je v okolju te zbežanosti in zablod začel pozabljati na to. Živi, kakor da ne bi vedel. Ali morda sam več ne zaupa v pravilnost krščanske podobe človeka, saj je »krščanski človek« tako daleč zašel? In okrog sebe vidi le spakedrane podobe tega lika. Morda tudi v sebi? Zato je potrebno, da za hip obstanemo ob vprašanju, kaj je človek. A vprašanje je preveč obširno, da bi ga mogli izčrpati. Zato skušajmo zbrati to, kar je glavno. Obenem moramo dobro razlikovati: človek, kakršen dejansko je, ni le človek. Je neizmerno več. Ne po svoji naravi, marveč po božji dobroti, ki ga je dvignila višje k sebi, v nadnaravni red. Tako se nam razmišljanje razdeli v dve poglavji: kaj je človek samo kot človek, in kaj je človek, kot otrok božji. Prvo spoznamo z umom, drugo vemo le po veri.

(Odlomek iz knjige *Rast v resnici in ljubezni* (str. 194/195), dr. Ignacij Lenček, izdala Slovenska kulturna akcija, Buenos Aires, 1984.

DELOVANJE SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE SENČNE IN SONČNE STRANI

Kar naenkrat bosta minuli dve leti, odkar smo imeli zadnji občni zbor.

Stojimo pred težavami, ki so skupne vsem organizacijam v naši slovenski skupnosti v Buenos Airesu, in druge, ki so nam lastne. Našo skupnost sestavljajo člani, ki obiskujejo slovenske prireditve, v nekaterih primerih se tudi včlanijo v krajevno ustanovo ali organizacijo. Le peščica pa je tistih, ki aktivno sodelujejo v skupnosti.

Situacija naše organizacije ima v teh zadnjih letih sončne in senčne strani.

Najprej nekaj besed o več ali manj aktivnih sodelavcih. Pod aktivne sodelavce pojmuemo vodje odsekov, tajnico, predavatelje, pesnike in pisatelje, ki prispevajo s svojimi literarnimi članki, avtorje knjig, ki se sedaj ne tiskajo več v Argentini ampak v Sloveniji, likovne umetnike, ki sodelujejo pri razstavah. Med pasivnimi bi pa šteli publiko, ki se udeležje naših kulturnih večerov, bralce našega tiska.

Večina naših ljudi je prezaposlena z delom v krajevnih domovih, ki so jim geografsko bližje, tudi družbeno in čustveno (v teh Domovih so obiskovali osnovno šolo, doživeli prve nastope, sodelujejo pri sv. maši, krajevnih proslavah itd). Aktivni člani naše skupnosti pa so sedaj čezdalje bolj izobraženi na najrazličnih področjih, zato je kulturno življenje po Domovih bogato in pestro. Morda je najhujši problem v tem, da nihče si ne upa prevzeti še neko dodatno odgovornost, saj vsaka funkcija zahteva svoj čas in delovanje. Tako SKA kot Zedinjena Slovenija nimata takega zaledja, kot ga imajo Domovi. Velik odstotek naših mlajših članov, na katerih naj bi gradili bodočnost organizacije, pa se je za stalno preselil v Slovenijo.

Največje težave ima literarni odsek. Ne moremo nadomestiti literature prejšnjih let SKA, samo če pomislimo na kvaliteto avtorjev. To so bili pisatelji, rojeni in vzgojeni v matični Sloveniji, v večini primerov v najboljših letih ustvarjalne dobe. V zadnjih le-

920 129380

tih se pa nam čezdalje bolj pogosto ponujajo članki, oziroma poezije in kratke črtice v španščini, katere seveda je treba nato prevesti.

Članki v španskem jeziku pa še povrh zahtevajo dodatni prevod in seveda osebo, ki bi ta prevod naredila, tako naletimo ponovno na težavo, da prevajalce lahko preštejemo s prsti ene roke.

Iz Slovenije dobivamo čezdalje več elektronske pošte, v kateri nas povprašujejo za razne podatke in posredovanja v zvezi s kulturnimi zadevami. Največ smo sodelovali s podatki za pripravo slovesnosti v spomin dr. Brumnu v njegovem rojstnem kraju. Kontaktna oseba je bil France Krnjak. V zvezi z Debeljakovim večerom v Škofji Loki ob izdaji knjige prevoda Kazimierza Wierzyńskiego *Olimpijski venec*, smo pa imeli stike z organizatorjem mag. Aleksandrom Igljarjem, ki nas je pred kratkim obiskal s svojo ženo dr. Mileno Košir.

Lic. Sara Horvat pa se je že predlanskim zanimala za gradivo o Lojzetu Novaku, prav tako kot mag. Franc Kuzmič, predsednik Ormoškega muzeja.

Elektronske pošte je kar nekaj z različnimi člani v Sloveniji, z dr. Janezom Zorcem, Levom Detelo in Kosom ter s knjižnico Dušana Černeta, NUK-om, SAZU. Za božične praznike pošiljamo voščilnice organizacijam, Domovom, sodelavcem po svetu in prijateljem naše ustanove.

Pravtako imamo redne pismene stike s Terezko Marn Žužek, ki je radodarno sprejela skrb za SKA v Barilo-chah, predvsem kar se tiče Meddobja, in povezavo po elektronski pošti z arh. Božidarjem Bajukom, ki nam redno poroča o mendoški dejavnosti in bi si želel biti navzoč na tako zanimivih kulturnih večerih, kot jih imamo v Buenos Airesu.

Buenosaireška občina vabi med drugim po posredovanju naše organizacije slovenske ustanove ali osebe za sodelovanje ob prikazu različnih aktivnosti emigracijskih skupnosti, ki živijo v mestu Buenos Aires in okolici. Te vrste aktivnosti so postale v prestolnici Buenos Aires že tradicija. (Na pr. na letni likovni razstavi – letos pod imenom »Mixturas«, pri nastopu pevskih zborov »DO-RE-MI Ciudad« in pri gledališki dejavnosti »Babel«. Pri dramski aktivnosti je največja težava v tem, da pogrešamo v španščino prevedene tekste slovenskih dram. Prva predstava 17. oktobra 2009 je vsebovala odlomek Martina Krpana, v dramatisirani literarni obliki pok. Jožeta Vombergarja in v režiji pokojnega Blaža Mikliča. Takrat se je igra predstavila v slovenskem jeziku, publika pa je imela na razpolago prevode v španščini. Organizatorji mestne občine pa sedaj želijo, da so nastopi v kastiljskem jeziku. Obremenjen program naše skupnosti v Argentini ne dopušča veliko časa za pripravo teh predstav za argentinsko publiko. Ali se zavedamo, da je pomembno, da če že četrti rod slovenskega porekla živi na argentinskih tleh, da predstavimo argentinski publiki bogastvo slovenske kulture?

Ob spremembi časov se odpirajo nova obzorja. Ali bomo imeli posluš, da iz novih danosti kreativno sodelujemo v slovenskem in argentinskem okolju in še to - s pogledom uprtim v matično Slovenijo.

Dr. Katica Cukjati

DR. ALOJZIJ KUKOVICA BISEROMAŠNIK

V nedeljo, 20. marca 2010 smo se verniki, sorodniki in prijatelji *dr. Alojzija Kukovice* zbrali v sanhuški stolnici, da smo slovesno praznovali biserno mašo duhovnega pastirja.

Skupina narodnih noš, nagovori, poljub biseromašniškega križa, ubrano petje in predvsem sama daritev sv. maše so podale temu cerkvenemu praznovanju poseben pečat.

Vsa slovenska skupnost pozna življenjsko pot p. *dr. Alojzija Kukovice*.

Po slovesni sveti maši so našemu jubilarantu izrekli čestitke razni predstavniki. Podali so svoje misli in želje provincial jezuitske družbe p. *Jose Pinto Gross*, predsednik Našega doma prof. *Karel Groznik*, predsednik slovenskega doma na Pristavi *Andrej Golob*, prestavnica mladcev in mladenk *Pavli Petek*, mladina, jubilarntova sestra *Cvetka*, ki je prišla za to slovesnost iz Kanade, lic. *Franci Markež* kot bivši zavodav v Adroqueju, prijateljska družina biseromašnika, ki ga spremlja že leta in leta in mu je ob strani, v imenu katere je spregovorila ga. *Irena Urbančič Poglajen*.

Med drugim je lic. *Franci Markež* ob obujanju spominov dejal: »...Na skrbi ste imeli skupino fantov, ki smo vsi zapustili domovino in se vživljali v novi svet. Naša naloga je bila, da se to vživljanje čim bolje izpelje in naj temelji na duhovnem bogastvu, ki smo ga prinesli iz Slovenije(...) Kot mladeniči, potem kot zreli možje in sedaj, ko že vstopamo v starostno dobo smo imeli in imamo še vedno pred sabo prefekta in vzgojitelja, ki nas je znal v tisti razburkani, odraščajoči dobi umirjati in usmerjati, da bi bili v življenju kar najbolj pošteni, srečni in ostali zvesti našim krščanskim in narodnim koreninam.«

V imenu Slovenske kulturne akcija pa ga je pozdravila in mu čestitala predsednica *dr. Katica Cukjati*. V zadnjih stavkih je poudarila: »Hvaležni smo, da ste pripievali k duhovni hrani organizacije, k iskanju resnice z veliko in malo začetnico. Ste dušnipastir in intelektualec, ki ste dokazali s svojim življenjem in nastopom, da se vera in znanost ne nasprotujeta - temveč dopolnjujeta. Ob praznovanju biserne maše in plodovite življenjske poti se Vam Slovenska kulturna akcija zahvaljuje za vse dobro in lepo, ki ste ju prispevali k naši ustanovi. Za vse požrtvovalno delo, prepojeno z veliko ljubeznijo se Vam iskreno in prisrčno zahvaljujemo!«

Našemu dolgoletnemu članu teološko-filozofskega odseka želimo veliko zdravja, poguma, vztrajnosti, potrpljenja in duhovnega veselja. Bog naj Vas živi!

Kulturni večeri

LIKOVNA RAZSTAVA TILKE MOČNIK

Na likovno razstavo umetnice *prof. Tilke Močnik* smo pričakovali z nestrpnostjo, ker smo slišali, da je to v umetniškem svetu za slikarko popolnoma drugačen cikel, novo umetniško obdobje nam že znane slikarke. In res je bilo drugačno, splačalo se je priti v malo dvorano v Slovensko hišo, v soboto, 28. avgusta ob 20. uri, na likovno razstavo. Razstava je vsebovala slike s črno kredo, pastele in olja.

Splošna publika pa ni bila prva, ki si je ogledala krasne stvaritve temveč dijaki srednješolskega tečaja *Marka Bajuka*. Študentje so sledili zanimivi razlagi, stavili vprašanja in o tem bodo tudi pisno poročali profesorjem.

Večer je otvorila in pozdravila navzoče vodja likovnega odseka *prof. Andrejka Dolinar Hrovat*. O stvaritvah umetnice *Tilke Močnik* pa je spregovorila *dr. Katica Cukjati*.

Med drugim je dejala: "Na razstavljenih slikah, lahko zaznamo figurativne predstave, v katerih prevladujejo pokrajine in včasih ženske figure ali del starega avtomobila, ki igra simbolično vlogo minljivega in zavrženega v večni naravi. Po drugi strani pa imamo nočjo razstavljenе slike, v katerih je paleta barv precej omejena. Prevladujejo odtenki temnih in svetlih modrih barv v harmoniji z lila in vijoličastimi tonalitetai.

Izstopajoča slika nosi naslov *Korenine*. Življenja polna ženska figura ima korenine v zemlji, veje – roke pa se dvigajo v nebo v neskončnost. Ta slika je simbol vitalnosti, življenja, človeških prvin in upanja, kar poudarjajo zelenomodri odsevi. Slika ima neverjetno bogato simboliko začeniši z religiozno prisposodob boginje matere zemlje do feminističnih razlag.

Slika *Dom*, nam prikaže po eni strani prozornost po drugi strani pa zapletenost - kompleksnost družinskih odnosov. Elementi se ločujejo in združujejo kot sestava kocke – puzzla. Prostrano nebo nakazuje upanje in posebno perspektivo. Zunanje sence ob stiku s prozornimi zidovi spreminjajo zunanji temačni svet v svetlejšo zatočišče, ki nam nudi jasnejši pogled na težo in mračnost zunanjega sveta.

Tilka nam v tem umetniškem obdobju gradi svoje stvaritve na tradicionalne načine, daleč od novotarij v tehniki, drznosti in senzacionalnostnih konceptov. Umetniške stvaritve so skoraj arhitektonske, kjer preproste barve in premišljene črte razodevajo monumentalnost in mogočnost.

Prostor je oblikovan kot scenarij, kjer ni improvizacij ali trenutnih navdihov, temveč je premišljena, izoblikovana do potankosti, sestavljena harmonija, kjer ima vsaka črta lastno težo in vlogo, pomen in smisel. Povsod je prisotna narava, ki molči in hkrati močno nagovarja, prostori za razmišljanje osamljenosti in odsotnosti, stik med materijo in duhovnostjo, med nebom in zemljo.

Pri tem umetniškem opusu *Tilke Močnik*, se umetnica oddaljuje od reliefov, prevladuje risba, barve morda igrajo sekundarno vlogo. Tridimenzionalnost se nakaže v različnih nivojih, stvaritve so daleč od abstrakcije, ne išče odsev lepote v kombinaciji barv, temveč v risbi s konkretno tematiko. Slike imajo bogato metaforiko. Velik del motivov je prepojenih s tematiko zdomstva

- polnih simbolov: dva svetova, izguba enega (razbito steklo) in pridobitev drugega, drobci spominov (košček neba, kamni, spreminjeni v oblake) rdeče nebo kot požar, požgana drevesa v spominu - nova pomlad, ki prenavlja življenje. Stvaritve vabijo k dialogu.«

Kot del programa je bil tudi glasbeni intermezzo, na katerem sta sodelovala *Kristina Mehle* in *Pablo Rowies*. V popolni tišini, s spoštovanjem in estetskim užitkom je občinstvo sledilo argentinskim folklornim priredbam za čelo in violino. Izvajanje je bilo elegantno, privlačno in kakovostno. Slišali smo naslednje muzikalne skladbe: *Zamba del laurel* (M. Leguizamón), *Carnavalito quebradeño* (Hermanos Ávalos), *Chiquilín de Bachín* (O. Piazzola), *Arenosa - cueca* (M. Leguizamón). Številna publika si je ogledovala razstavo ter spraševala umetnico o načinih in tehnikah predstavljenih likovnih stvaritev.

Predsednica SKA se je zahvalila vsem sodelavcem tega večera. Razstava je bila odprta tudi naslednjo nedeljo, 5. septembra, po proslavi obletnice *Zveze slovenskih mater in žena*. Kot mnogokrat estetsko in dojemajoč izdelan program, ki je bil tiskan v tiskarni Baraga, pa je bil zamisel Monike Urbanija Koprivnikar.

DEBELJAKOV VEČER PRI SKA

Slovenska kulturna akcija se je na sobotni večer, 23. oktobra 2010, v mali dvorani Slovenske hiše, ki je prav poimenovana po patriarhu slovenske zdomske književnosti, spominjala 20-letnice smrti *dr. Tineta Debeljaka*. Kulturni večer je vseboval videofilm: prvi del o življenjepisu slavjenca, ki ga je pripravil Marko Vombergar; drugi del pa o poteku proslave, na kateri so dr. Tineta Debeljaka imenovali za častnega člana Muzejskega društva v Škofji Loki

Po iniciativi voditelja Muzejskega društva Škofje Loke mag. Aleksandra Igljučarja se mu je ustanova hotela oddolžiti kot enemu izmed svojih ustanoviteljev in to ravno ob dvajsetletnici fizične izgube *dr. Tineta Debeljaka*. Zato je priredila 23. septembra 2009 v Sokolskem domu v Škofji Loki posebno slavo, katerega so se pa med drugimi udeležili Debeljakovi hčerki Metka Debeljak Vombergar in Jožejka Debeljak Žakelj, arh. Jure Vombergar, vnuk Marko Vombergar in pravnuk Marjan Vombergar. Vsi ti gostje iz Argentine.

Zaradi te slovesnosti v matični domovini v priljubljeni Škofji Loki smo pri SKA preložili prireditve v spomin na našega dolgoletnega in plodovitega predsednika na letošnje leto.

Številni obiskovalci večera pri SKA so imeli tako priložnost podoživeti slavo, ki je bilo prirejeno v ožji Debeljakovi domovini. *Marko Vombergar* je posnel kratki video-dokumental z Debeljakovim življenjepisom, v katerem pa je pomembne Debeljakove besede podal pok. režiser *Blaž Miklič*. V video posnetku pa smo tudi lahko zasledovali najpomembnejše odlomke poteka tega slavlja, katerega so se udeležili poleg Debeljako-

vih sorodnikov iz Argentine in tistih živečih v Sloveniji, najpomembnejše osebnosti v občini kot župan *Igor Draksler*, intelektualci in drugi izbrani gostje iz matične domovine.

Na ekranu smo tudi lahko sledili prvemu delu večera, v katerem je Muzejsko društvo predstavilo izdajo Debeljakovega prevoda *Olimpijskega venca* poljskega pesnika Kazimierza Wierzyńskiego, z ilustracijami *Bare Remec*, leta 1945. O pomembnosti in vrednosti te knjige, ki svojčas ni doživela tiska zaradi vojnih razmer, je spregovoril predsednik društva poljskih prijateljev in urednik publikacije dr. Nikolaj Jež.

V videu smo tudi v tem prvem delu lahko sledili nastopu dr. *Rozine Švent*, ki potanko pozna Debeljakovo literarno delo. Akademik pisatelj *Zorko Simčič* je na tem večeru obudil spomine na pokojnega soustvarjalca v SKA. Slišali smo tudi pozdravne besede poljskega konzula v Sloveniji.

O utemeljitvi listine je spregovoril mag. *Aleksander Igljar*, predno je izročil hčerka listino, v kateri je obeleženo posthumno imenovanje dr. *Tineta Debeljaka* za častnega člana Muzejskega društva Škofje Loke.

Poslušalci tega sobotnega večera smo imeli tudi priložnost oceniti kvalitetno izvedbo slovenskih narodnih pesmi: nastopil je trio Quartet.

Iz posnetka se je lahko sklepalo, da je proslava v Loki na čast dr. Tinetu Debeljaku bila izredno dobro obiskana po številu in pomembnosti obiskovalcev ter da je bila elegantno in estetsko dobro pripravljena. Tovrstne proslave razodevajo, da se odpirajo nova obzorja na slovenskem kulturnem področju, oprta na pogled v preteklost in na priznanje celotne stvarnosti slovenskega prostora in njih protagonistov.

Tako kot na proslavi v Škofji Loki, je tudi na tem večeru SKA žel najdaljši in navdušeni aplavz Debeljakov pravnuk, *Marjan Vombergar*, ko je recitiral v živo ganljivo *Debeljakovo Pesem o solzi*.

Iz Debeljakovega večera v okviru SKA smo odhajali ganjeni, obogateni in veseli, da se je ponovno v Sloveniji priznalo pomembno delo Ločana dr. *Tineta Debeljaka* na slovenskem kulturnem in narodnem področju.

TD

LIKOVNI VEČER ADRIANE OMAHNA

Druga likovna razstava v okviru SKA nas je presenčila v soboto, 13. novembra 2010 z razstavo fotografij, ki

so se potrpežljivo, dosledno, z velikim umetniškim smislom in primerno uporabo tehnike rodile v fotografski kameri znane umetnice **Adriane Omahna**.

Razstavljeni posnetki so bili prikazani pod privlačnim imenom "**Čar devetih lun**". To razstavo v odlični zamisli

avtorice, smo že nekateri lahko občudovali v različnih galerijah in razstaviščih, med drugim v *Centro Cultural Borges*.

Razstavo smo otvorili na soboto zaključka sredješolskega tečaja, tako da so študentje ob letošnjem šolskem slovesu od klopi imeli tudi priložnost, da so si jo ogledali mlajši ljubitelji umetnosti srednješolskega tečaja in njih starši. Pravtako so imeli poleg obiskovalcev umetniške premiere priložnost ogleda fotografij obiskovalci obeh naslednjih kulturnih večerov, ko so slike še vedno krasile prostore dvorane dr. Tineta Debeljaka.

Če kdo, je pravi umetnik sovražnik rutine, je stalni romar, ki išče nova svetišča navdihov po vsebini in po tehniki. Da se zvesto in naravno drži te poti, nam je ponovno dokazala umetnica *Adriana Omahna*. Fotografije so bile posnete le ob naravni svetlobi, v kolikor jo lahko obseva polna luna in odsevi nočnih luči velemesta Buenos Aires. Posnetki so objeti v čarobno atmosfero, kot so skrivnostno blesteče noči "Bele dame".

Večer je otvorila in pozdravila navzoče vodja likovnega odseka prof. *Andrejka Dolinar Hrovat*. O pomembnosti in vrednosti razstave same pa je spregovorila dr. *Katica Cukjati*.

Razstava teh fotografij je tudi eden izmed obrazov pojava na sodobnem umetniškem svetu, ki ga pojmuje mo kot *efemerna umetnost*. Približanje temu pojmu bi zaslužilo daljši članek.

Med ocenitvami razstavljenih fotografij je med drugimi dr. *Katica Cukjati* obeležila sledeče: "Umetniki z besedo, zvoki in barvo nam lahko ponujajo svojo stvaritev zgolj zaradi lepote same – l'Art pour l'Art. Velikokrat pa temu osnovnemu namenu dodajo še drugo sporočilo. Nocojšnja razstava ima poleg estetskega tudi družbeno sporočilo. Umetnica apelira na človeško družbo: "Pozor, pazite na okolje, spoštujte naravo!". "Skrb za modro uporabo narave postaja iz dneva v dan bolj pereča. **Adriana Omahna** si je pri tem osveščanju družbe izbrala eleganten, estetski način sporočilnosti in sicer fotografije. Glavni osrednji predmet posnetkov je Luna, ki osvetljuje – razsvetljuje naravno okolje Rezervat Costanera Sur. Protagonistka luna z vsemi oznakami se nam prikazuje na celuloиду fotografije s svojo belino, svetlobo, romanticizmom, bohemstvom, objeta v pajčolan skrivnosti in pravljičnih bitij«.

Kot je obeležila **Adriana Omahna**: »Projekt **Čar devetih lun** je poizkus postaviti prostor/kraj naravni in ekološki rezervat Costanera Sur v novo luč povrednotenja in pomembnosti narave«. »Vsaka nova luna napolni ekološki rezervat Costanera Sur in nudi nov pogled tega prostora in v tem prostoru. V zadnji instanci se projekt **Čar devetih lun** razvija v določenem prostoru/času vsakega devetih luninih ciklov. Ta izsek časa registrira posnetke v obdobju 40 tednov, ki simbolično in pesniško predstavljajo obdobje človeškega bitja v materinem telesu. Naraven in nenadomestljiv opus življenja« Tudi tokrat je umetniško in tehnično neoporečen program in predstavitev umetnice grafično pripravila *Monika Urbanija Koprivnikar*.

Umetnica **Adriana Omahna**, se nam predstavlja vedno z novimi zanimivimi projekti, polnimi lepote in sporočil, umetnica stalno presega sama sebe na poti novih obetajočih obzorij na polju estetike. Pri teh željah in načrtih ji vsi želimo mnogo uspehov!

LIKOVNI VEČER POSVEČEN KIPARJU JANEZU GRUDNU

Slovenska kulturna akcija je bila na sobotni večer, 20. novembra 2010, v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši priča kulturnemu večeru, posvečenemu slovenskemu kiparju **Janezu Grudnu**.

Predavatelja je predstavila vodja likovnega odseka prof. *Andrejka Dolinar Hrovat*.

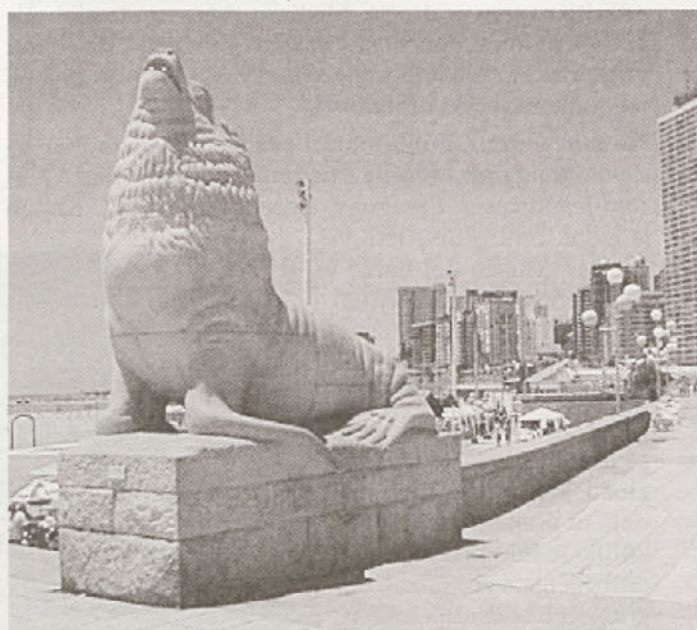
Priprava in potek tega večera je bil v glavnem na skrbi kiparjevega sina *Eduarda Grudna*, ki se že vrsto let prizadeva, da bi

približal slovenski in argentinski publiki kiparsko delo pokojnega očeta. Pomebna je misel, ki jo je izrazil in sicer, da številčno majhni narodi, si ne morejo privoščiti luksuza, da bi pozabili na svoje izstopajoče sinove, in še predvsem, kadar se z njihovimi deli "diči tujina".

Kot uvod v opis življenja in dela kiparja **Janeza Grudna** je omenil, da se je še kot otrok vedno veliko pogovarjal z njim ter od blizu zasledoval njegove skrbi, načrte, delo in uspehe. Občutil je, da bi bilo krivično, če bi kiparski življenjski opus očeta ostal pozabljen.

Življenjepis kiparja je sin *Eduardo* popestril s projiciranjem fotografij, ki jih je hranil po očetu in drugih novjših o kiparskih *Grudnovih* stvaritvah. Za uspešno tehnično projiciranje je poskrbel fotograf *Marko Vombergar*.

Eduardo Gruden je pred dvema letoma stopil v stik s tedanjim veleposlanikom Republike Slovenije prof. *Avguštinom Vivodom*, da bi se, kolikor bi bilo možno, posredovalo poznanje kiparskega dela *Janeza Grudna* v Argentini in Sloveniji. Tako se mu je ponudila priložnost predavati Slovincem v Rosariu. Delo **Janeza Grudna** je bilo tudi objavljeno v nekaterih člankih. Zato so marsikateri obiskovalci tega večera že poznali v glavnih obrisih *Grudnov* življenjepis po članku, ki je bil 4. marca 2010 objavljen v našem tedniku.

Gotovo najbolj vidna Grudnova stvaritev: tjunli v Mar del Plati

Projicirane slike so prikazale kiparja **Grudna** pri delu, ki je velikokrat bilo precej naporno, predvsem zaradi vremenskih okoliščin na prostem. *Gruden* (1897- 1974)) je že kot formiran mojster kipar, eden izmed sinov lastnika kamnoseka v Nabrežini, odšel s Primorske zaradi gospodarske krize in fašističnega pritiska. Poročen je bil s *Sulčičevo* sestrično, zato je prve mesece prihoda v Argentino sodeloval z njim. Nekaj mesecev je skupaj z družino prebival v Uruguayu, kjer se je tudi ovekovečil med drugim z izvedbo kipov, ki krasijo vse štiri vogale uruguayskega parlamenta. v Montevideu. **Gruden** je velikokrat delal za znanega arhitekta *Alejandra Bustilla* in drugič skupaj z drugim znamenitim kiparjem *Josejem Fioravantijem*. *Eduardo Gruden* nam je z uspelimi fotografskimi posnetki približal detajle kiparskih stvaritev, ki so estetski užitek. (Edificio Pini, pročelje argentinske narodne banke, Hotel provincial v Mar del Plati, okraji pri spomeniku argentinske zastave v Rosariu, znamenita tjunla, ki krasita plažo Bristol v Mar del Plati, grb na fasadi Ministrstva za ekonomijo itd. Neverjetno krasno mogočen, veličasten pa je spomenik posvečen Špancem - Monumento a los Españoles. Kipar **Janez Gruden** je imel srečo, da je prišel v Argentino v času, ko so višji argentinski krogi in vlade, vlagali ogromno denarja v arhitektonske objekte, posnemajoč takratno francosko avangardo na likovnem področju.

Eduardo Gruden se je v svojem eskpozēju tudi dotaknil delikatne teme družinske gospodarske situacije, kjer je bila konkretna realnost precej oddaljena od sanj kiparskega mojstra. Predavatelj nam je tudi razodel umetniške hobyje (igranje na violino), značaj itd. *Eduardo Gruden* je tudi omenil, s kakšnim občutjem se je v zrelih letih srečal z očetovim domačim krajem in sorodniki v Nabrežini.

Po predavanju so sledila vprašanja številne publike, med katero je bilo kar nekaj arhitektov.

Kiparska skupina na enem izmed voglov parlamenta v Montevideo

POSLANEC EVROPSKE UNIJE LOJZE PETERLE NA PRVEM VEČERU SKA 2011

Slovenska kulturna akcija je letos izjemoma pričela že v januarju s svojimi kulturnimi večeri. V soboto, 9. januarja 2011, je poslanec parlamenta Evropske Unije **prof. Lojze Peterle** predaval na temo: "Evropa in Slovenija 20 let pozneje".

Slovenska kulturna akcija je povabila **prof. Lojzeta Peterleta**, da bi ob 20-letnici plebiscita za samostojno Slovenijo in kot prvi predsednik vlade Republike Slovenije osvetlil obiskovalcem tega večera zgodovinsko situacijo ob tako pomembnih dogodkih pred 20 leti, njihov razvoj in sedanje stanje Slovenije v okviru *Evropske unije*.

Poslanec **prof. Lojze Peterle** je predaval prosto, logično urejeno, zanimivo in jasno.

V prvem delu je sintetično opisal kroniko politične situacije pred 20. leti v Sloveniji, kateri so bili cilji, sredstva, pričakovanja, ukrepi, opredelitev izstopajočih politikov do vprašanja: ali naj bo Slovenija samostojna ali ne ter zakaj so zastopali to ali ono stališče. Spremembe v slovenski politični družbi morda niso bile tako korenite kot bi jih marsikdo želel; to je bilo zato, ker so "pomladne stranke" - opozicija komunističnemu režimu - sklenile, da se bodo vse družbeno-politične odločitve popolnoma usklajevale z legalnim okvirom pravne države, kar pa terja pravne procedure, debate, potrpljenje, diplomacijo in izredno mero časa. Podtema v tem splošnem okviru je bila tudi obrazložitev, zakaj sta nastala dva različna tolmačenja o načinu praznovanja 20-let samostojnosti, kjer so pripadniki bivše politične garniture povezali pomembnost samostojnosti Slovenije z medvojno marksistično revolucijo. Komaj je minilo 20 let rojstva slovenske države in že so nekateri ideologizirali tolmačenja teh dogodkov, kar potrjuje prepadno razdelitev slovenskih duhov glede pogleda na dogodke v drugi svetovni vojni in njih projekcija v sedanjosti. **Prof. Lojze Peterle** je poudaril, da se moramo zavzeti za točno in resnično razlago poteka dogodkov pred 20. leti.

Evropa je v preživljanju resne gospodarske krize. V zvezi s to situacijo je bil prvi del predavanja tudi pretežno posvečen ekonomskemu področju v Sloveniji. **Poslanec Peterle** se je dokatnil sledečih tem: bančni sistem, bančna posojila, produkcija, bruto produkt, razvoj in gospodarska rast, manjša podjetja, povezava politike z ekonomijo, gospodarske diskriminacije, tuje investicije, gospodarska kvalitetenost in kompetitivenost z ostalim svetovnim trgom, uvrščenost industrij, subvencije ter seveda na tapeto je tudi prišla tema o staranju slovenske populacije in število rojstev. Vse te gospodarske vidike je predavatelj razložil retrospektivno zgodovinsko, sedanje stanje in izvidi za bližnjo prihodnost.

V drugem delu Peterletovega predavanja pa je nanizal pomembne in zanimive misli ob opisu sedanjega stanja Evropske unije in to predvsem z gospodarskega prizorišča. Omenil je vodilno vlogo, ki jo imata v prvi vrsti Nemčija in nato Francija. Z visokimi gospodarskimi podporami Nemčija skuša držati gospodarsko ravnotežje držav članic, a je že kar malo naveličana prispeva-

ti denar, ki gre iz žepa delovnih Nemcev za prebivalce držav, ki z neverjetno lahkoto in neurejenostjo gospodarstva tratijo svoje naravne dobrine in dobiček. **Prof. Lojze Peterle** je po naravi optimistično realist, vendar je mnenja, da niso grški nevihtni oblaki daleč od vsega jugoslovanskega balkanskega polotoka. Je mnenja, da mora Slovenija z vso odgovornostjo in z zakoni pravnega in čimbolj demokratičnega sistema prispevati k vsesplošni rasti Evropske zveze.

Po predavanju so se vrstila številna vprašanja, ki so razodevala zrelost publike. V odgovorih so odmevale izredne politične izkušnje predavatelja, kar je omogočilo stvarno sliko sodobne evropske in slovenske panorame. Vprašanja so se dotikala situacije slovenskih strank, potrebe po združevanju demokratičnih "pomladnih strank", razočaranja nekaterih Slovencev nad prepočasnostjo družbenih sprememb, politična apatija, nizki procenti udeležbe na volitvah, notranja trenja v različnih strankah, o vlogi medijev itd.

Z navdušenim aplavzom ter v prijetnem vzdušju se je zaključil prvi letošnji kulturni večer.

UMETNOST KIPARSTVA V JEZUITSKIH MISIJONIH V JUŽNI AMERIKI

Prvi letošnji večer likovnega odseka Slovenke kulturne akcije je potekal pod imenom *Umetnost kiparstva v jezuitskih misijonih med Indijanci Guarani*.

V soboto, 16. aprila ob 20. uri je znanstvenik profesor **dr. Božidar Darko Šušteršič** imel predavanje na omenjeno temo v dvorani Dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.

Večera se je udeležila številna publika, ki je z zanimanjem sledila izvajanjem **dr. Darka Šušteršiča**, ki je posredoval del svojega znanja in raziskovanj z veliko ljubeznijo do svojega poklica in z navdušenjem v podajanju. Nihče od publike ne bi mogel ostati indiferenten spričo temperamentnega posredovanja **Šušteršičevih** odkritij na tem področju. Mislimo, da ravno ta globoka zavzetost in predanost študiju sta omogočila, da so mu v Asuncionu objavili knjigo, osebnosti, ki niso najbolj naklonjene verski umetnosti.

Na tem večeru je bila hkrati predstavljena zadnja izdana knjiga **dr. Darka Šušteršiča** "Imágenes Guaraní-Jesuíticas / Paraguay, Argentina, Brasil". Knjigo je izdal Centro de Artes visuales/ Museo del Barro v Asunción del Paraguay (20. julija 2010) pod kulturnim pokroviteljstvom Entidad Binacional Yacyretá.

Dr. Darko Šušteršič je v prvem delu predavanja razložil, kako je prišlo do izdaje te pomembne knjige, koliko je bilo prizadevanj, potrpljenja, vztrajnosti, da je končno ta študija izšla v tako lepi obliki. Knjiga z isto vsebino, a na bolj pre-

prost način je izšla tudi v Buenos Airesu. Gradivo, ki ga je sestavil predavatelj **Šušteršič** je naletel na posluh pristojnih intelektualcev v Paraguaju. Knjiga vsebuje tudi vrsto ilustracij in disket s fotografijami svetih podob v jezuitski provinci. Paragvajci so prav ponosni na svojo guaranijsko-jezuitsko umetnost, saj je praktično edino kulturno bogastvo, s katerim se lahko ponašajo. Knjiga je neke vrste nadaljevanje prve Šušteršičeve knjige, v kateri je pred leti opisal guaranijsko-jezuitsko arhitekturo.

Po mnenju **dr. Darka Šušteršiča** je umetnost najvažnejši izraz neke druž-

be; po stvaritvah se razpoznavna sestava politične družbe, navade, sposobnosti, način življenja in predvsem mišljenja.

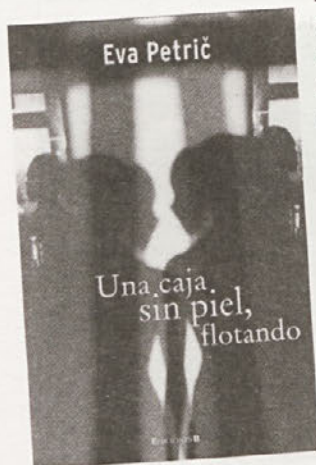
Predavatelj je analiziral umetnost v luči jezuitskega načrta o posebnem načinu misijonarjenja novih krajev. Važna je vloga Guaraničev, ki so imeli poseben posluh za likovno umetnost in glasbo. Kar se tiče te indijanske umetnosti se je v zadnjih letih povrednotila v luči umetniških kriterijev, ki upoštevajo ne le evropske vidike, temveč izraze afriških in polinezijskih stvaritev, ki vnašajo nove tehnike in izrazitosti.

V bogatem izvajanju se je znanstvenik in profesor **Darko Šušteršič** dotaknil veliko tem, ki bi vsaka sama zase zaslužila samostojno predavanje. Te podteme so: različna obdobja guaranijske-jezuitske umetnosti, šamanski duh umetniških stvaritev, pogoste in redke podede svetnikov, Boga in Matere Božje - predvsem Brezmadežne, pomen bander, polikromija podob, vpliv brata jezuita *Jose-a Brasanelija*, stik evropskega baroka z domačo umetnostjo prvoselecev, vpliv okolja: pragozda, svetlobe, ognja na umetnost, značilnosti in spretno rešitve umetniških zahtev in potreb, vpliv svetih patronov na življenje naselij, viri študija, obdobje zadnjih napadov in propada, intrige Portugalcev in liberalnih krogov itd.

Razlago v drugem delu predavanja je spremljala projekcija različnih podob in slik.

Ob zaključku predavanja so ljudje pokupili vse izvode knjige, ki jih je avtor imel na razpolago, ker so hoteli poglobiti poznanje podanih tem.

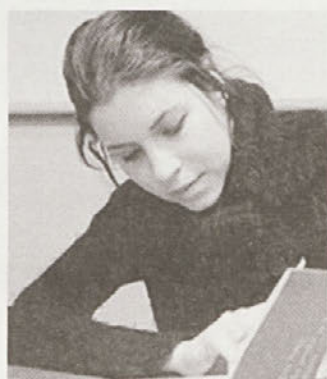
INTERVJU Z EVO PETRIČ PRI SKA

Slovenska pisateljica - svetovljanka - **Eva Petrič** je že kar nekajkrat obiskala mesto Buenos Aires. Namen letošnjega obiska pa je bila predstavitev svoje knjige v kastiljščini, ki jo je izdala založba Ediciones B iz Barcelone, na svetovno znanim knjižnem sejmu mesta Buenos Aires.

Knjiga **Eve Petrič** nosi ime "*Škatla brez kože - lebdeča*" (Izdala Celovska Mohorjeva - 2007) ali po kastiljsko "*Una caja sin piel - flotando.*"

Slovenska kulturna akcija je imela srečanje s pisateljico, scenografko in fotografkinjo v soboto, 30. aprila ob 20. uri, v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši na temo "*Poezija - Buenos Aires - sodobna slovenska umetnost*". Večera se je udeležilo tudi nekaj gostov iz Slovenije, med drugimi prof. dr. **Marjeta Zorc**, direktorica enega izmed oddelkov medicinske fakultete v Ljubljani.

Kot uvod v večer je **Eva Petrič** recitirala nekaj izbranih poezij iz svoje knjige "*Ta prostor je škatla*", v tem prostoru lahko svojo škatlo odkriva ali pa zakriva. "Ustvarjam zato, da lahko opri mem del sebe in pustim, da se kot senca izrazi skozi besede ali pa kak drug medij".

V drugem delu kulturnega večera pa je bilo mesto za intervju, ki ga je imela predsednica SKA **dr. Katica Cukjati**. V okviru tega intervjuja se je publika seznanila z otroškimi leti pisateljice, o različnih umetniških panogah, katerim se posveča (poezija, proza, fotografija, scenografija, performance itd). Pravtako smo zvedeli, katera so sporočila, ki jih želi v tem umetniškem obdobju posredovati publiki in bralcem, kako doživlja umetnost. Pojasnila je, do katere mere sta povezani ustvarjalnost in etika, o ekonomski plati umetniškega in literarnega sveta; o vplivu, ki ga ima njena profesionalna priprava - psihologija - na njene stvaritve; kako doživlja "škatlo življenja", omejenosti in svobode hkrati. Dotaknila se je v odgovorih svoje prve knjige "*Vsi so jedli suši*" (l. 2009) in zadnje izdaje "*Škatla brez kože - lebdeča*". Bilo je govora o bodočih načrtih in nastopih. Vodja likovnega odseka SKA **prof. Andrejka Dolinar** je stavila vprašanja o umetniški ustvarjalnosti in tudi publika je pokazala s svojimi vprašanji zanimanje predvsem za vsebino in odziv zadnje knjige. Scenarij dogodkov zadnje knjige **Eve Petrič** se razprostira med Buenos Airesom, New Yorkom in Slovenijo.

Publika je bila zelo navdušena nad tem literarnim programom in osebni razgovori so v noč podaljšali potek tega večera.

RAZSTAVA TABORIŠČNIH FOTOGRAFIJ PRISPELA V BUENOS AIRES

Leta 2007 je *Rafaelova družba*, ki skrbi za določena področja emigracijske stvarnosti, predvsem z versko - kulturnega vidika, praznovala svojo stoletnico obstoja. Že kar nekaj časa prej je njeno vodstvo pod ravnateljstvom duhovnika **Janeza Riharja** (ki je za kratko dobo delil usodo begunstva), si začrtalo kot del praznovanja te visoke obletnice med drugimi projekti tudi razstavo arhivskih fotografij slovenskih taborišč na avstrijskem Koroškem - predvsem iz *Lienza in Spittala*. Rafaelova družba razpolaga z ogromnim številom fotografij, ki so jih sodelavci in zbiratelji v Sloveniji in Avstriji imeli na razpolago. Škoda, da se niso tudi spomnili na Slovence, ki so odšli v zdomstvo v Severno in Južno Ameriko. Razstava se je tekom treh let vrstila po različnih mestih in središčih v Sloveniji in zamejstvu, saj število slik omogoča po dve ali več razstav istočasno.

Na teh posnetkih fotografij je veliko aktivnosti, v katerih sodelujejo ravno slovenski emigranti v Argentini, zato so organizatorji ocenili kot primerno, da se ta razstava pošlje tudi v mesto ob Srebrni reki. Gradivo – nad 140 slik – je pred obiskovalci odprl pretekli svet življenja v avstrijskih taboriščih.

Slike je *Rafaelova družba* posredovala v posojilo naši osrednji organizaciji Zedinjeni Slovenije, da poskrbi, da bi razstava zaobsegla čim več obiskovalcev iz Argentine. Skupaj s Slovensko kulturno akcijo sta otvorili obe organizaciji razstavo arhivskih fotografij o življenju Slovencev v begunskih taboriščih na avstrijskem Koroškem. Otvoritveni večer razstave je bil v petek, 27. maja ob 20. uri, v mali dvorani Slovenske hiše.

Številni obiskovalci, med katerimi niso bili samo bivši taboriščniki, temveč tudi njih sinovi in vnuki, ki so želeli imeti vizualno predstavo življenja in dela v taboriščih, o katerih so jim predniki toliko pripovedovali. Po publiku, ki se je udeležila tega večera smo lahko ugotovili, da niso prišli samo starejši obujati nostalgicne spomine, ampak da je to obdobje globoko zasidrano v spominu poznejših generacij, ki ljubijo svoje korenine in vedo za smisel zdomstva.

Ob imponantnem pogledu na fotografske posnetke se morda obiskovalci niso zavedali, da za ta priklic preteklosti na fotografijah je bilo treba pripraviti panoje ter primerno urediti dvorano, razporediti in osvetliti posnetke. To so imeli na skrbi **Edvard Walter Kenda**, njegov sin **Luka Kenda** v spremstvu nasvetov **arh. Jureta Vombergarja**.

Arh. Jure Vombergar je po tematiki in tudi z estetikim čutom razporedil fotografije na črnih panojih.

Najprej se je publika kar spontano približala slikam: vsak je iskal svoje domače in znance na posnetkih in zakaj ne, samega sebe...

Na uvodnem panoju je bilo nekaj posnetkov poti cez Ljubelj.

Po pozdravnih besedah dr. Katice Cukjati je prevzel razlago **arh. Jure Vombergar**.

V svoji objektivni predstavitvi – on ni doživel taborišča – je razložil rojstvo te razstave, izvor fotografij in druge fotografske tehnične detajle. Podal je zgodovinsko ozadje na tematiko vsakega panoja. Razlage o vsebini niso bile zgolj zgodovinskega značaja, temveč jih je primerno ilustriral z mnenji tujih osebnosti o taboriščnem življenju Slovencev, primerjal je ta taborišča s taborišči drugih beguncev po svetu, opisal je edinstveni fenomen slovenskega begunskega življenja po verski predanosti, duhovni moči, dostojanstveni držji, kulturnem delu in načrtov begunskega obdobja. Omenil je, da na fotografskih posnetkih obiskovalci lahko razpoznajo

nekatero javne delavce in tedanje ter bodoče osebnosti na različnih področjih, ki so se podale na pot begunstva. Na zadnjih posnetkih pa smo lahko zasledili že slovo nekaterih, ko so se odpravljali po svetu čez Atlantski ocean. **Arh. Jure Vombergar** je v svojo razlago tudi vključil poglede nekaterih znanstvenikov na to zdomsko obdobje, katerega ocenjujejo tudi v matični Sloveniji.

Jože Tomaževič je s svojim izrednim spominom osvetlil marsikateri podatek in okoliščine življenja v "kampu".

Nepričakovano pa je scenograf in podjetnik **Tone Oblak** - navdušen in ganjen nad tako zanimivo razstavo - ob enem izmed panojev spontano podal svoje družinske spomine: kako so bežali, kako so se srečali s popolnoma nepoznano družino, s katero so delili usodo; fizično in čustveno mučno pot skozi Ljubelj, skrajno borne razmere, sodelovanje in solidarnost vseh, stik s salezijanskim duhovnikom in glasbenim umetnikom *Francetom Ciganom*, ki je kar v nekaj dneh imel zbrano že celo skupino fantov, katere je organiziral v najrazličnejše aktivnosti. Tako na pr. ob prvem sončnem vzhodu v taborišču je **Tone Oblak** že ministriral gospodu Ciganu v bližnji avstrijski kapeli. Življenje se je nadaljevalo z vso energijo in navdušenjem kljub tragediji, ki so jo načrtno povzročili komunisti.

Publika je v popolni tišini sledila temu pričevanju.

Ogled fotografij in pogovori s sorojaki iz taborišč, katere v nekaterih primerih niso videli že kar nekaj časa, se je raztegnil dolgo v noč.

Nekateri so omenili zanimive slike, ki jih imajo o teh dogodkih; drugi so pogrešali posnetke še iz ostalih avstrijskih taborišč. **Arh. Jure Vombergar** je omenil, da zaenkrat na starem kontinentu imajo registriranih nad 16.000 fotografij. Se razume, da je ta razstava omejena na reprezentativno močan prikaz. Marsikateri so tudi omenili, da bi bila zelo dobrodošlja podobna razstava fotografij iz slovenskih taborišč v Italiji.

Možnost ogleda te razstave je bila tudi na nedeljo, 29. maja, po praznovanju Marije Pomagaj in naslednjo nedeljo po domobranski proslavi. Vedno je bilo presenetljivo visoko število obiskovalcev. Zaradi ganjenosti, srečanje obiskovalcev z znanci ni ostalo veliko časa, da bi ti zabeležili znane podatke v zvezku, ki je bil na razpolago z vsako oštevilčeno fotografijo ter da bi v drugem zvezku, ki je tudi spremljal razstavo zapisali vtise ob tem obisku.

Fotografska razstava je pozneje bila na ogled v slovenskih Domovih.

Za uspeh razstave se zahvaljujemo predvsem **Rafaelovi družbi**, ki je s to gesto pokazala sodelovanje slovenskih organizacij na obeh kontinentih.

PREDKOLUMBSKE KULTURE V JUŽNI AMERIKI

Slovenska kulturna akcija je v soboto, 20. avgusta ob 20. uri, v mali dvorani Slovenske hiše priredila kulturni večer na vabilo zgodovinsko-družbenega odseka organizacije. Lic. Franci Markež nam je predstavil v besedi in s projekcijami zanimivo temo: *Predkolumbske kulture v Južni Ameriki*.

V uvodnih besedah je pojasnil, da se bo glavna tematika večera osredotočila na prvotne kulture – za nekatere znanstvenike - avtohtone - ne toliko poznane, vendar izredno pomembne za ameriško celino. Ko govorimo o domačih kulturah na ameriških tleh, nam pridejo v spomin takoj Inki, Maji ali Azteki, vendar je želel predavatelj odkriti vlogo manj poznanih kultur. Marsikateri sledi so bile odkrite v arhitekturi v zadnjih desetletjih. Ni dvoma, da pa nas čakajo še nova odkritja, predvsem če upoštevamo, da je bilo večji del stavb, ornamentov, trug, okraskov, orožja in orodij odkritih sredi džungle v nedostopnih krajih - včasih skoraj slučajno.

Arheologija iz dneva v dan odkriva nova najdišča, a jim daje različne interpretacije. Predavatelj je tudi poudaril, da so te kulture, o katerih se lahko pove toliko pomembnega in zanimivega, trajale več stoletij kot pa Inki. Ogromno skulptur, umetniških sledov in razvalin je še vedno ovitih v megli le delnih podatkov in tudi nekateri pojavi nimajo lahke razlage, saj praktično ni ustnega še manj pa pisanega izročila.

Kdaj naj bi postavili časovno obdobje prvih človeških sledi v Južni Ameriki? Nekateri so mnenja, da segajo 12.000 let nazaj. Teritorialno naj bi se prvi kulturne sledi pojavile v obširnem ozemlju na srednjem zahodnem delu Peruja in Bolivije, severu Čila in severozahodne Argentine. Obstajajo različni kriteriji pri opredelitvi pojma kultura in civilizacija. Med prvotnimi zaznatnimi kulturami je lic. Franci Markež omenil *Caral*, *Sechin*, *Moxeke*, *Chavin de Huàstar*, *Nazca*, *Señor de Sipàn* in *Tiahuanaco* (*Tiwanaku*). Te kulture kot mnogih na svetu so se razvile iz prvotnega ribolova in lova do agrarnega stanja, na kar so nastala skupna naselja in potem nadoblast, ki je centralizirala administrativno - politično avtoriteto.

Predavatelj je omenil, da praktično ni dvoma, da je bil izvor prvotnih prebivalcev v Aziji, od koder so po plitvem Beringovem morju po suhem ali po ledu prišli v Severno Ameriko. Ena izmed teorij je tudi ta, da se je civilizacijski proces razvijal od perujske morske obale v smeri goratih predelov. Razlogi selitve iz enega predela v drugega še tudi niso jasni.

Predavatelj, ki je ilustriral podajanje s projekcijami, se je dotaknil zanimivih tem: poudaril je značilnosti vsake civilizacije na umetniškem, gospodarskem in socialnem področju. Kar se tiče arhitekture še ni odgovora, kako naj bi se razlagali prevoz ogromnih blokov skal, s katerimi so sestavljeni templji in palače, ki ne samo to, da se ne dobijo tovrstni kamni v bližini naselja temveč, ko se upoštevajo možnosti in tehnike prevoza. Ali se bodo sploh kdaj odkrile te skrivnosti? Zanimivo je bilo slišati in videti kvalitetne kiparske in posodne izdelke, o bogastvu in razkošju Señor-a de Sipàn, o Vratih sonca, o naselbinah ob jezeru Titicaca; manj prijetni pa so bili

EVA PETRIČ PISATELJICA IN UMETNIŠKA FOTOGRAFINJA

La letošnjem knjižnem sejmu mesta Buenos Aires smo lahko zasledili v španskem prevodu romam **Eva Petrič** "*Škatla brez kože – lebdeča*" (slovenski izid pri Mohorjevi – 2009).

Kastiljski prevod je delo prevajalke Raquel Albornoz, izdala pa jo je založba Ediciones B iz Barcelone. Predstavitve Evine knjige je bila dne 25. aprila ob 18,30 uri na stojnici Ediciones B. Ta dan je bila tudi priložnost, da smo pisateljico osebno lahko spoznali, pozdravili, se pogovarjali z njo in zaprosili za avtogram knjige.

Eva Petrič sedaj živi in ustvarja na Dunaju. Leta 2005 je diplomirala cum laude iz psihologije in vizualne umetnosti na Univerzi Webster na Dunaju. Leta 2007 je izšla njena prva zbirka pesmi "*Ta prostor je škatla*", ilustrirana z njenimi črno-belimi fotografijami, pri založbi Drava v Celovcu. Dve leti kasneje pa sta izšla njena dva romana "*Vsi so jedli suši*", preveden v angleščino in makedonščino in "*Škatla brez kože – lebdeča*."

Eva Petrič je prejela vrsto nagrad in priznanj, med njimi štipendijo ugledne švicarske fundacije Vordemberge, leta 2010 pa štipendijo Ministrstva RS za kulturo. Od leta 2008 je članica Kuenstlerhaus na Dunaju. Njeno likovno delo je bilo na ogledu na 21 samostojnih razstavah in 34 skupinskih v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji, Italiji, Španiji in ZDA.

Po predstavitvi prevoda **Petričeve** knjige na knjižnem sejmu v Buenos Airesu, je sprejela vabilo Slovenske kulturne akcije in tako je bila predstavljena slovenski publiki v intervjuju, z recitacijami in zbirko kataloga umetniških fotografij.

Ko se je poslavljala iz Buenos Airesa, je omenila, da se bomo kmalu videli in sicer se je to zgodilo v četrtek, 4. avgusta letos, ko je bila otvorjena v Centro Cultural Borges njena fotografska razstava "*Angel Dissected*". Velika instalacija je vsebovala 11 črnobelih slik na tridimenzionalnih prozornih panojih. Tu smo lahko sledili v posebni fotografski tehniki predstavitev angelov, duhov ali sence angelov, ki nas spremljajo.

Eva Petrič je pozdravila obiskovalce v španščini in angleščini. Sledil je tudi kratek nagovor slovenskega veleposlanika prof. **Tomaža Mencina**. Razstava instalacije nam je približala slike izrazito umetniškega značaja, vsaka izmed njih pa je imela neko nadrealistično obliko s vidno figuro, prepojeno s poezijo in estetskim smislom. Fotografska razstava bo predstavljena še v drugih pomembnih kulturnih salonih po svetu, naprej v Ljubljani.

Eva Petrič je imela v tem letu vrsto pomembnih uspehov v literarnem in likovnem svetu.

nekateri podatki o indijanski krutosti nad premaganci in o razvadah v spolnem življenju.

Kar se tiče teh srednjehodnih predkolumbijskih kultur je predavatelj poudaril kot skupne zanimive točke sledeče: kompleksne sisteme za namakanja, pridelovanje žitaric in drugih rastlin v obliki teras, uporaba skladišč za ohranjanje živil skozi vrsto let, slične tehnike v keramiki, metalurgiji, tkanju in peresnih okrasih.

Publika je sledila izvajanju in projekcijami z velikim interesom, kar se je razodelo ob stavljanju vprašanj ob koncu predavanja. Poslušalci so tudi izrazili željo, naj bi jih predavatelj v bodočih predavanjih seznanil še z drugimi kulturami, saj je obiskal mnogo dežel po svetu in zna razbrati, kaj je pomembnega v vsaki kulturi.

NADALJEVANJE SEZNAMA PUBLIKACIJ SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

- **Meddobje VII.** letnik, 3-4, 1963. (\$ 30).-
- *ZORE, Fran, DEŽELA*, Izbor pesmi, 1963, 48. strani. Izbral in uredil Simon Preprost. Ovitek: arh. Marijan Eiletz (\$ 30).-
- **Meddobje VIII.** letnik, 1-2. Uredili: Zorko Simčič, Ruda Jurčec, Rafko Vodeb. Celotni letnik obsega 344 strani (\$ 100).-
- **Meddobje VIII.**, 3-4 (\$ 50).-
- **Meddobje VIII.**, 5-6. (\$ 50).-
- *MAUSER, Karel, LJUDJE POD BIČEM II*, 1964, 243 strani. (\$ 150).-
- *KOMAR, Milan, POT IZ MRTVILA*, 1965, 112 strani razprave. (\$ 50).-
- **Meddobje IX.**, 1-3, 1965. Letnik obsega 299 str. (\$ 50).
- *HRIBOVŠEK, Ivan, PESEM NAJ ZAPOJEM*, 1965, 101 strani in XXVI strani uvoda in opomb dr. Tineta Debeljaka. Oprema in lesorezi: arh. Jure Vombergar. (\$ 40).-
- *MAUSER, Karel, NA OZARAH*, 1970, 373 strani, Zbirka črtic. Na ozarah je 25. knjiga izrazitega in priljubljenega emigracijskega pisatelja. (\$ 70).-
- *DEBELJAK, Tine - REMEC, Bara, ŽALOST ZMAGOS-LAVJA*. Poljska vojna in emigracijska lirika med drugo svetovno vojno 1939-1945, 1970, 11 strani (\$ 30).-
- *ILIJA, Alojz, HUDA PRAVDA*, 1971, 351 strani. Huda pravda je povest iz domobranskega življenja na postojanski nekje v Sloveniji v času od binkošti 1944 do maja 1945, v dobi najusodnejših odločitev. Ovitek: arh. Jure Vombergar (Broširana \$ 60, vezana \$ 80).-
- *KOS, Vladimir, LJUBEZEN IN SMRT IN ŠE KAJ*. Pesmi iz Daljnega vzhoda. Ilustrirala Bara Remec. (\$ 40).-
- *AVRELIJ, Avguštin, KNJIGA O VERI, UPANJU IN LJUBEZNI* (Enhiridij), 1972, 112 strani 2. izdaja. Prevedel Fr. K. Lukman. Enhiridij obsega nauk Cerkve, ki ga razlaga odlični učitelj. Obsega tudi posebnosti Avguštinovega religioznega genija. Njegove instuicije o naglobljih krščanskih skrivnostih, ki o njih ni le poznejša teologija uveljavila svoje svobodne presoje, ampak je tudi cerkveno učenje drugače razsodilo. (\$ 40).-
- *BUKVIČ, Frank, LJUDJE IZ OLŠNJICE*, 1973, 315 str., Olšnjica je ostala oznaka za človeka Slovenske Krajine, ki je našel v Bukviču novega oblikovalca, kiparskega klesarja karakterjev, ki so z njimi stopili v slovensko književnost. Ovitek: arh. Marjan Eiletz. (Broširana \$ 60, vezana \$ 90).-
- *MAROLT, Marjan, JOŽE PETKOVŠEK*, Življenjepisna povest, 1975, 299 strani. V leposlovni obliki napisano življenje slikarja Jožeta Petkovška. Izdajo dopolnjujejo dr. Tineta Debeljaka življenjepis Marjana Marolta (251-299) in študija dr. Rajka Ložarja o slikarju Petkovšku (7-20) in o umetnostnem zgodovinarju Maroltu (237-250) Ovitek: Andrej Makek. Knjiga vsebuje tudi 24 fotografij (Broširana \$ 50, vezana \$ 70).-
- *KUNSTELJ, France, BUTARA*, 1975, 263 strani. Uredil dr. Tine Debeljak. Ovitek: Ivan Bukovec. Močne novele in črtice, podobne Mauserjevimi, toda z lastno pisateljsko osebnostjo. (Broširana \$ 40, vezana \$ 60).-
- *PAPEŽ, France, ZAPISI IZ ZDOMSTVA*, 1977, 159 str. Ti zapisi so nastali kot odmev vživljanja v slovensko zdomsko problematiko. Niso samo kritika - oblikovani so v literarni, včasih vizijski in poetični besedi, prikazuje gola zgodovinska dejstva. Ovitek in ilustracije: France Papež (\$50).-
- *BALANTIČ, France, ZBRANO DELO*, 1976, 237 strani. Uredil in opremil France Papež. Balantič je živa in vredna beseda, polna mladostnega čustva, ki nosi v sebi prvine kaotičnega časa; je cvet, ki se nenadoma, v oblačnih jesenskih dneh, polnih gnilobe, odpre s pomladanskimi barvami in vonji, vendar ne more dolgo živeti (Broširana \$ 75, vezana \$ 100).-
- *MAUSER, Karel, ZEMLJA SEM IN VEČNOST*. Izbrane pesmi. Ilustrirala Bara Remec. Besedo o pesniku napisal dr. Tine Debeljak. (\$ 40) -
- *KRIVEC, Jože, PIJ, FANT, GRENKO PIJAČO*, 1978, 284 strani. V duhu realizma, obenem pa v razpoložensko liričnih opisih poustvarja svoja doživetja v treh svetovih (rodni kraj, življenje v taborišču in svet Amerike), povezanih med seboj s spomini in ranami. Risbe in oprema: Ivan Bukovec. (Broširana \$ 60, vezana \$ 90).-
- *BUKVIČ, Frank, ZGODBE O ZDOMCIH IN ŠE KAJ*, 1979, 215 strani. Zgodbe so tretja Bukvičeva knjiga. Zgodbe prekmurskega človeka tako na domači zemlji, kakor tudi v zdomstvu, in podobe iz okolja, ki ga v novem svetu obdaja. Ovitek: Marko Jerman. (Broširana \$ 60, vezana \$ 90).-
- *BRUMEN, Vinko, NAŠ IN MOJ ČAS*, 1980, 376 strani. Knjiga vsebuje eseje in razprave, ki se ne ukvarjajo s kakimi abstraktnimi idejami, načeli in pojmi, ampak ostajajo v tesnem stiku z življenjem, kateremu išče smisel, ideale in cilje. (Broširana \$ 70, vezana \$ 100).-
- *ANTOLOGIJA SLOVENSKEGA ZDOMSKEGA PESNIŠ-TVA*, 1982, 280 strani. Knjigo sta uredila dr. Tine Debeljak in France Papež. Izbor iz del dobrih 40 pesnikov, po večini iz zdomstva, nekaj takih, ki so se iz zdomstva vrnili domov, je pa med njimi tudi kdo, ki ni nikdar zapustil Slovenije, a je objavjal zunaj nje (Stanko Majcen). (Broširana \$ 100, vezana \$ 130).-
- *KOS, Vladimir, SPEV O NAŠI GORI*, 1978, 60 str. Pesnitev je izvorna vizija naše zdomske hoje na japonski Parnas s sodobno problematiko slovenstva v simfonično podani zgodovinski perspektivi »naše« gore. Oprema in risbe: France Gorše. (\$ 30).-
- *GERŽINIČ, Alojzij, BOJ ZA SLOVENSKO ŠOLSTVO NA PRIMORSKEM* za delovanje dr. Srečka Baraga pri ZVS, 1983, 212 strani. Knjiga je posvečena dr. Baragi kot zaslužnemu obnovitelju slovenskega ljudskega in srednjega šolstva na Primorskem po letu 1945. Neobhodno potreben dokument za spoznavanje polpretekle zgodovine na Primorskem (Razprodano).-
- *BUKVIČ, Frank, VOJNA IN REVOLUCIJA*, 1983, 712 strani. Literarni opis druge svetovne vojne na Slovenskem. Dogodki in kraji so samo okvir glavnega pisateljevega namena: oris osebnosti in razvoja njegovih junakov. Ovitek: Kevin Cox. (Broširana \$ 100, vezana \$ 120).-
- *LENČEK, Ignacij, RAST V RESNICI IN LJUBEZNI*, 1984, 474 strani. Izbor razprav in člankov univ. docenta moralke v Ljubljani. Urednik Alojzij Geržinič je na začetnih straneh orisal Lenčkovo življenje in osebnost ter sestavil bibliografijo njegovih spisov. (Broširana \$ 100, vezana \$ 120).-

(se nadaljuje prihodnič)

Odšli so

UMRL JE DR. BRANKO ROZMAN

Naš član teološkega in literarnega odseka **dr. Branko Rozman** je umrl zadnji dan v mesecu januarju 2011 v duhovniškem domu Na lepem potu, v Ljubljani.

Dr. Rozman se je rodil v Bohinjski Bistrici 31. marca 1925. Obiskoval je škofijsko klasično gimnazijo v Šentvidu in maturiral v Ljubljani leta 1944. Po vojni se je umaknil na Koroško

skupaj z domobranci. Bogoslovne študije je opravil v Slovenskem begunskem taborišču (Praglia, Brixen, Bagnoli in končno San Luis in Adroque v Argentini). Škof Rožman ga je posvetil v duhovnika januarja 1952 v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejii.

Služboval je najprej kot kaplan v Villa Dominico pri Buenos Airesu. Leta 1955 je dosegel doktorat iz teologije. Dve leti kasneje pa je postal prefekt v *Rožmanovem zavodu* v Adroqueju. V tem semenišču je predaval pastoralno teologijo, ascetiko in mistiko, katehetiko in pedagogiko. Mnogo je deloval v slovenskem dušnopastirstvu: vodil je duhovne vaje, predaval na duhovniških sestankih, govoril pri SKAD-u ter na sestankih fantovske zveze in dekliške organizacije. Leta 1966 je odšel v Evropo pomagat *slovenskim izseljenskim duhovnikom* v Nemčiji. Sprejel je tudi odgovornost urednika izseljenskega mesečnika *Naša luč*, katerega je vodil do leta 1993. Branko Rozman je že od mladih let imel talent za lepo literarno obliko in tako je pričel svojo pot leposlovnega ustvarjanja. Posvečal se je pesništvu, drami in prozi. Že v Rimu je izdal pesniško zbirko *Na steni spi čas* (1954). Pozneje je napisal tri drame, katere je uprizorila *Slovenska kulturna akcija* v režiji Nikolaja Jeločnika: *Roka za steno* (1957), *Človek, ki je ubil Boga* (1959) in *Obsodili so Kristusa* (1962). Bil je tudi prevajalec; med drugim je prevedel Fabrijevo dramo *Preiskava*. Deset let je bil sourednik *Duhovnega življenja*. Bil je tudi sourednik *Vestnika*. Sodeloval je pri reviji *SKA Meddobje, Glasu, Oznanilu, Svobodni Sloveniji, Katoliških misijonih* in duhovniški reviji *Omnes unum*.

Kot prefekt *Rožmanovega zavoda* je režiral igre in lutkovne predstave. Ob 20. obletnici vetrinjske tragedije sta z *Nikom Jeločnikom* pripravila besedilo za odrsko balado *Obsojen sem bil* (Fui condenado) za slovensko in argentinsko publiko (1965).

Po odhodu v Evropo se je posvetil predvsem osveščanju rojakov v domovini in po svetu o zločinih komunistične partije Slovenije med drugo svetovno vojno in po njej. V zvezi s to tematiko je napisal knjižico *Tomaž Kovač, V Rogu ležimo pobiti* (1986), *Matjaž Klepec, Teharje so tlakovane z našo krvojo* (1973). Skupaj s *Stankom Kosom* (Nikolajem Jeločnikom) je napisal na podlagi dokumentov knjigo *Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945* (Rim 1984, Buenos Aires, 1991).

Dr. Branko Rozman je bil globok in zgleden duhovnik istočasno pa velik ljubitelj lepote v obliki besede in drame. Naj mu Bog stotero poplača radodarno uporabo talentov, ki mu jih je Stvarnik podelil!

ZAPUSTIL NAS JE KARDINAL DR. ALOJZIJ AMBROŽIČ

Lansko leto 27. januarja so v domu oskrbovancev v Torontu z veseljem a skromno praznovali 80-letnico

upokojenega torontskega kardinala Slovenca *dr. Alojzija Ambrožiča*. Sedaj pa nas je nepričakovano, 24. septembra pretresla žalostna novica, da je zaspal v Gospodu. Že nekaj let pred smrtjo se je umaknil iz javnega življenja kanadske Cerkve in družbe ter preživel svoja zadnja leta v krogu najbližnjih sorodnikov in nekaterih prijateljev.

Alojzij Ambrožič se je rodil 27. januarja v Dobrovi kot sin Alojzija in Helene, roj. Pečar. Rodil se je v družini malega posestnika. Ker so bili zavedni Slovenci in zvesti katoličani so jih partizani zasovražili in zato so odločili, da bodo družino likvidirali. Ob taki situaciji je jasno, da se je Ambrožičeva družina ob koncu vojne odločila za odhod čez Ljubelj v tujino.

Alojzij Ambrožič je obiskoval nižjo gimnazijo v Ljubljani, nato pa v begunskem taborišču v Spittalu ob Dravi. Leta 1948 se je vsa družina preselila v Kanado. Tam je Alojzij končal bogoslovje in bil 4. junija posvečen v duhovnika. Novo mašo je imel v slovenski župniji Marije Pomagaj.

Že kot duhovnik torontske nadškofije je začel podiplomski študij na bibličnem inštitutu v Rimu in v Wurzburgu, kjer je doktoriral. Na torontski teološki fakulteti je poučeval *Sveto pismo*. Pozneje je postal dekan in ravnatelj semenišča. *Papež Pavel VI.* ga je leta 1976 imenoval za naslovnega valabrijskega in pomožnega škofa v Torontu. Za škofa je bil posvečen 27. maja v Torontu. Izbral si je za škofovsko geslo "Jezus je Gospod".

Papež Janez Pavel II ga je 22. maja 1986 imenoval za nadškofa pomočnika s pravico nasledstva torontskemu nadškofu kardinalu Carterju. Za njim je uradno prevzel škofijo 9. maja 1990.

18. januarja 1998 pa ga je *papež Janez Pavel II.* imenoval za kardinala.

Torontski kardinal je bil že vrsto let član *teološkega odseka* Slovenske kulturne akcije. Bil je skromen, zaveden Slovenec, izredno izobražen, pri svojem delu ga je vodila ljubezen do Cerkve in zvestoba papežu. Kot zaveden Slovenec je ob napadu JLA na Slovenijo, javno pozval kanadske oblasti in svetovno javnost k obrambi Slovenije in je naredil vse, kar je bilo njemu dosegljivo, za mednarodno priznanje Slovenije kot samostojne države. Večkrat je tudi obiskal Slovenijo, kjer so mu leta 2005 župljani v Dobravi pripravili veliko slavo.

S Slovenci v Argentini je sočustvoval in sodeloval. Obiskal nas je avgusta 1999 in imel pri naši organizaciji tehno in zanimivo predavanje. Zanimal se je tudi za našo zdonsko literaturo in jo tudi gmotno podpiral.

Ohranili ga bomo vedno v najlepšem spominu kot vzor katoliškega pastirja in Slovenca!

ODŠEL JE V VEČNOST DR JOŽE BERNIK

V petek, 14. oktobra zvečer je v 87. letu starosti umrl **dr. Jože Bernik**. Zadnja leta je preživel z ženo Marijo, zvesto in ljubeznivo življenjsko sopotnico, v domu Janeza Krstnika v Trnovem pri Ljubljani.

Jože Bernik se je rodil 13. aprila 1924 v Puštalju pri Škofji Loki. Študiral je na klasični

gimnaziji v Mariboru (1935-1938), potem pa na klasični gimnaziji v Ljubljani, kjer je tudi maturiral julija 1943. Za časa druge svetovne vojne je kot študent odšel z Gorenjskega v Ljubljano. Po končani klasični gimnaziji v Ljubljani, se je vpisal na pravno fakulteto, katero pa so italijanski okupatorji aprila leta 1943 zaprli. Kot častnik začetnik se je zaposlil pri *Slovincu*. Med drugo svetovno vojno je delal kot civilist v domobranskem centru. Maja 1945, po dvomesečnem gestapovskem zaporu, je zaradi nasprotovanja sleherni diktaturi in totalitarizmu odšel v tujino. V *Rimu* je študiral novinarstvo in pravo, nadaljeval pa je študije ekonomije v *Madridu*. Bil je med ustanovitelji *Slovenskih katoliških akademikov* v tujini. Kasneje je emigriral v ZDA, kjer je diplomiral iz mednarodne trgovine in leta 1960 doktoriral iz prava. V ZDA in Kanadi je bil soustanovitelj *društva Sava* (Slovenski akademiki v Ameriki). Bil je tudi navdušen sodelavec *Društva slovenskih študij*. Leta 1962 je bil sprejet v službo v mednarodnem farmacevtskem podjetju *Abbott Laboratories*, v bližini Chicaga, kjer je kmalu po zaposlitvi kot stokovnjak mednarodnega prava napredoval do direktorja za mednarodne posle in bil odgovoren za vse pravne zadeve v vseh državah

Takoj po osamosvojitvi je uresničil svoje dolgoletne želje, vrnil se je v Slovenijo. V rodni domovini je začel aktivno in navdušeno nastopati v javnem življenju in tudi na političnem področju. Že prej pa je vložil mnogo prizadevanj, da je bila Slovenija priznana kot samostojna država, kar se je še prav posebno izkazalo ob obisku slovenskega predsednika vlade *Lojzeta Peterleta*. Leta 2002 je bil kot *poslanec NSi* govornik ob žalnem spominu v *Kočevskem rogu*. Na prošnjo *Demosove* vlade je leta 1991 sodeloval tudi kot svetovalec v vladnih skupinah. Med drugim se je zavzemal za demokratizacijo medijev. Bil je eden od pobudnikov *Svetovnega slovenskega kongresa* in njegov prvi podpredsednik. Leta 1996 pa je bil izvoljen za predsednika SSK. To vlogo je odgovorno izvrševal do leta 2000, od takrat naprej pa je bil častni predsednik ustanove. **Dr. Jože Bernik** je bil tudi ustanovni član stranke NSi. Bil je tudi poslanec izvoljen na listi NSi v mandatu od leta 2000-2004 v *Državnem zboru Republike Slovenije*.

Bil je odličen, iznajdljiv in sposoben vodja hkrati pa izredno prijazen in preprost. Kot nekdanji politični izseljenec se je stalno boril za objektivni prikaz polpretekle zgodovine.

Dr. Jožeta Bernika so ob njegovi 80-letnici predlagali za najvišje slovensko odlikovanje *Zlati znak svobode Republike Slovenije*. To odlikovanje je prejel junija 2004. **Dr. Bernik** je vseskozi povezoval Slovence po svetu. Skupaj s soprogo zdravnico *Marijo Bernik* sta stalno spodbujala in podpirala slovenske študente, katerim je bilo njuno stanovanje v Chicagu na stežaj in prisrčno odprto.

Dr. Jože Bernik je bil izredno radodaren v vseh ozirih. Mi se ga še prav posebno spominjamo s hvaležnostjo kot podpornega člana *Slovenske kulturne akcije*, katero je stalno podpiral moralno in tudi finančno.

Naj mu Bog stotero povrne vse dobro, ki ga je storil kot zaveden in požrtvovalen Slovenec, mi ga bomo ohranili v hvaležnem in blagen spominu!

DRAGO JANČAR V EVROPSKI ANTOLOGIJI

Bosanski romanopisec in urednik Aleksander Hemon je v svoji letošnji objavljeni antologiji vključil najboljše evropske proze. Med drugimi je uvrstil delo slovenskega pisatelja, svetovnega kova *Draga Jančarja* s svojim literarnim delom *Prerokba*. Knjiga antologije, v katero je avtor vključil 35 evropskih avtorjev, je izšla v založbi Dalkey Archive Press. Lani je Slovenijo zastopal Andrej Blatnik, letos pa so izbrali *Draga Jančarja*.

Jančarjeva kratka zgodba *Prerokba* je bila nazadnje objavljena v slovenščini leta 2009. Opisuje zgodbo Antona Kovača v vojski stare Jugoslavije. Ameriški pisatelj Kevin Frazier je *Jančarjevo* literarno delo označil kot zgodbo, ki obuja spomine na kompleksno obdobje Titove vladavine in na grenko spoznanje, ki je to obdobje zaznamovalo, drsi v pozabo. Jančar na neki način sporoča, da "bomo tudi mi pozabljeni in nihče ne bo razumel naših zgodb." Drago Jančar v svojem intervjuju z založbo, ki je tiskala knjigo ugotavlja, da med mladimi slovenskimi pisci, ni toliko zanimanja za socialne premike ob koncu dvajsetega stoletja, kot se to opaža med hrvaškimi, srbskimi in bosanskimi pisci."

Dediščina

ZBORNİK O DR. VINKU BRUMNU

Zgodovinsko društvo Ormož in občina Središče ob Dravi sta se odločila, da se slovesno poklonita spomenu na **dr. Vinka Brumna** in obeležita stoletnico njegovega rojstva. O tem zgodovinskem in pomembnem spomenu na filozofa **dr. Brumna** je svoj čas poročal dopisnik Svobodne Slovenije Gregor Batagelj. V tem poročilu (17. 12. 2009) smo

lahko prebrali, kako je potekal drugi del programa v dvorani Sokolana v Središču ob Dravi. Takrat je o življenju in delu dr. Vinka Brumna spregovoril prof. dr. Stane Granda, znanstveni svetnik ZRC SAZU; mag. Bojan Čas iz študijskega centra Rudolfa Maistra v Kamniku pa je predstavil **Brumna** kot pedagoga in filozofa; **Martin Breclj** iz Trsta, osebni znanec **Brumnove** družine, častnikar, pa je najbolj približal **dr. Brumna** kot človeka, kot misleca v izseljenstvu. Analiziral je njegova razmišljanja, ki jih je spoznaval iz objavljenih člankov in knjig, ki so večinoma izšli v izseljenstvu. Da bi **Brumnovo** delo ostalo zabeleženo je *Zgodovinsko društvo Ormož* predstavil tudi *Zbornik o dr. Vinku Brumnu*, ki je izšel aprila 2011. Zbornik ima več kot 140 strani, povzema referate simpozija ob stoletnici Brumnovega rojstva. Če kdo, je dr. Vinko Brumen zaslužil kot eden najvidnejših kulturnih predstavnikov v slovenski politični emigraciji v Argentini po drugi svetovni vojni, svoj zbornik. Ukvarjal se je s pedagogiko, filozofijo in pisateljevanjem. Ogromno pozornosti v svojih razmišljanjih in originalnih zaključkih je namenil *izseljenski problematiki*. Predsednik Zgodovinskega društva Ormož **Anton Luskovič**, je ob predstavitvi zbornika dejal: "Gre za misleca, pedagoga in filozofa, ki se je rodil leta 2009 v Središču pri Dravi in je večino svojega opusa opravil v emigraciji". (...) "je tudi avtor monografije o Janezu Evangelistu Kreku: Srce v sredini. S tem delom se je zapisal v zgodovino slovenskega literarnega in znanstvenega snovanja".

Zbornik poleg referatov na proslavi ob slovesnem spomenu vsebuje tudi **Brumnovo** avtobiografijo iz leta 1986.

Glavna in odgovorna urednica Zbornika je **Manica Hartman**. Sourednik je **Franc Krnjak**, ki je skozi več kot leto dni imel stike po elektronski pošti s predsednico SKA, da je zbiral podatke in možno gradivo za objavo o delovanju dr. Brumna v emigraciji.

Objavo fotografij je omogočila Bru-

mnova žena **Milka**. Za estetsko zadeto grafično oblikovanje in tisk je poskrbel **Aleksander Kelnerič**. Na zadnjih straneh zbornika so zanimive fotografije iz Brumnovega življenja in drugi posnetki ob praznovanju slavlja v Prlekiji. Na zadnjih platnicah pa so trije odlomki zanimivih **Brumnovih** misli.

S tem zbornikom se je dr. Vinko Brumen uvrstil med pomembne slovenske mislece tudi v domovini.

DIPLOMSKA NALOGA O LOJZETU NOVAKU

Lojze Novak je bil eden od prvih članov Slovenske kulturne akcije (Murska Sobota, 1927 – Buenos Aires, 1986). Največ je objavljajal v letih 1947 do 1962. Leta 1945 se je vpisal v peti letnik gimnazije na Koroškem, ko se je odločil za emigracijo v Argentino. Pred leti se je pričel zanimati za Novakovo delo *France Pičnik* in se v zvezi s to zadevo obrnil na vodjo literarnega odseka SKA prof.

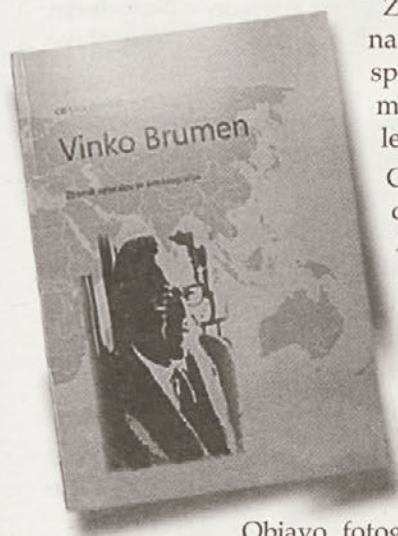
Vinka Rodeta. Kasneje pa je stopila v stik z **V. Rodetom Novakova** sorodnica iz Slovenije, **Sara Horvat**, ki je že bila na obisku v Argentini. **Vinko Rode** je bil **Novakov** sošolec. V zanimanju za gradivo o **Lojzetu Novaku** se je obrnil na **Meto Debeljak Vombergar**, ki je našla v očetovi zapuščini mapo z **Novakovimi** besedili.

Ta diplomatska naloga izpod peresa **Sare Horvat** predstavlja odlično delo **Novakovega** življenja in pisateljevanja. Avtorica je omenila, da je "naključno zbiranje gradiva potekalo več let, sistematično pa od februarja 2009. Kot je zapisal prof. **Vinko Rode**, raziskovalno delo *Sare Horvat* je pomembno iz več vidikov: "1) Je pionirsko raziskovalno delo, ki prvič obdela sistematično in celovito **Novakov** leposlovni opus – in to na podlagi vseh njegovih do zdaj poznanih del. 2) Delo predstavi na kratko tudi našo diasporo, posebno njeno kulturno dejavnost. 3) Je doprinos k zamolčani literaturi. Ni slučajno, da me je naprosil za sodelovanje prav *France Pičnik*, ki je na tem področju storil ogromno. Šele s tem delom bo **Novak** stopil iz anonimnosti, vsaj v Sloveniji, in postal prepoznaven kot pisatelj. 4) **Lojze Novak** je še en primer, da iz "Bajukove" begunske gimnazije izide pomebna osebnost za slovensko kulturo".

Nekatera poglavja vsebine so: Pregled dosedanjih raziskav, Literarni opus Lojzeta Novaka, Značilnosti slovenske literature v Argentini, Biografski podatki o Lojzetu Novaku, Značilnosti njegovega ustvarjanja: faze, teme, motivi. Vrednostna ocena, Bibliografija argentinske diaspore: tu omeni **Marjana Pertota** in **Rožino Švent**.

Diplomska naloga **Sare Horvat** ima 89 strani, 4 fotografije: portret Lojzeta Novaka, njegova rojstna hiša in dve sliki **Balantičeve** literarne družine.

V zadnjih letih s strani različnih občin in kulturnih ustanov se vzbuja zanimanje za razne kulturnike in literate, ki so odšli v emigracijo in v njej ustvarjali. Le s takšnimi doprinosi bo mozaik slovenskega kulturnega ustvarjanja dobil vse delčke in sestavljal celotno podobo.

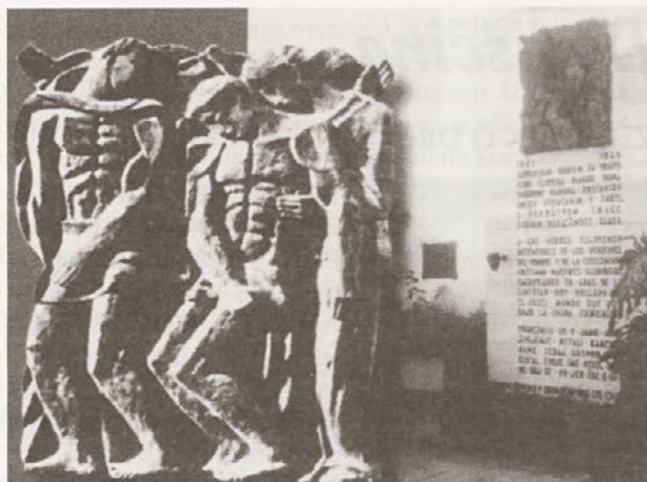

LIKOVNA RAZSTAVA KIPARJA FRANCETA AHČINA

France Ahčin je domžalski občini zapustil bogato zbirko svojih del. Zbirko sestavljajo reliefi in skulpture različnih velikosti in žgane gline, bron in lesa. Ahčinovo kiparsko delo se uvršča med visoke dosežke slovenskega kiparstva. Razstava v Menačenkovi domačiji v Domžalah je prikazala zbirko kiparskih del akademskega kiparja Francea Ahčina, do 30. aprila letos.

Ahčinovo umetniško zanimanje se je osredotočilo na človeško telesno obliko, glavo, fiziognomijo obrazov. Bil je izredni mojster spontane plastike, kot drugim umetnikom nastajajo skice ali hitre risbe. Za Ahčina je tudi izrazita ploskovita govorica reliefnih upodobitev. Ta vrst je posebno značilna za Ahčinovo ustvarjalno obdobje, ko je ilustriral argentinski ep Martin Fierro. Cikel reliefov v žgani glini ali v bronu je dopolnil z mnogimi reliefi verskih osebnosti: izdelal je podobe svete družine, beg v Egipt, Brezjansko Marijo, škofa Slomška, sveta Cirila in Metoda itd. Ahčin je bil tudi znan po portretnem kiparstvu. V teh portretih je Ahčin

Relief v Slovenski hiši

upodobil znane obraze med njimi Antona Novačana, Jurčeca, msgr. Oreharja, škofa Baraga in podobo pesnika Franceta Balantiča. France Ahčin je z Domžalami ostal duhovno povezan. Domžale je prvič obiskal leta 1974. V letu 1989 pa je poslal v rodni kraj kot dragoceno darilo – svoj celotni delovni opus. V letu 1989 so mu v Domžalah pripravili spominsko razstavo Z velikim uspehom je številna publika občudovala zadnjo razstavo ustvarjalnega dela Franceta Ahčina na rodni domačiji. V tujini pa smo bili zelo ponosni in zadovoljni nad tem ponovnim priznanjem zdomskega kiparja.

BORIS PAHOR PRIDOBIVA VEDNO VEČJI SLOVES

Ob pričetku letošnjega leta je izšla *Nekropola* Borisa Pahorja še v ruskem prevodu. Ko je bil roman predstavljen v Moskvi, je tržaski pisatelj izrazil željo, da bi mladi po svetu pokazali več zanimanja za zgodovino. *Nekropola* kot je znano opisuje taborišče v Dori, kjer so ujetniki - različnih narodnosti delali, dokler niso umrli od izčrpanosti. Število žrtev je bilo ogromno – okoli 20.000 ljudi. Roman sta izdali slovenska založba UMco in ruske založbe Glasnost. Ob tej priložnosti so Pahorju izročili diplomu za njegov izjemni prispevek in podporo žrtvam nacizma ter za ohranjanje spomina na žrtve druge svetovne vojne. Prevod *Nekropole* v ruščino je pričetek velikega prevajalnega projekta slovenske književnosti v ta jezik. Poleg *Nekropole* je treba omeniti še zbirko novel *Mesto v zalivu* ter romane, kot sta *Nomadi brez oaze* in *Spopad s pomladjo*. Pahor je s svojo literaturo najprej navdušil francoske bralce. Francija ga je leta 2007 odlikovala z redom viteza legije časti. Temu priznanju je sledila vrsta nagrad doma in v tujini.

Dejavnost naših članov

USTVARJALNOST PREDSEDNICE LIKOVNEGA ODSEKA SKA V ARGENTINSKIH UMETNIŠKIH KROGIH

- Društvo argentinskih likovnih umetnikov je umetnici prof. Andrejki Dolinar Hrovat podelil tretjo nagrado v grafiki v malem formatu. (Marca 2011.)
- Razstavljala je meseca aprila letos na razstavi Narodnega Salona sakralne umetnosti v občinskem muzeju v Tandilu.
- Meseca junija 2011 je sodelovala s svojim likovnim delom na razstavi v Complejo Ameghino, mesto Mercedes, Provincia Buenos Aires in v Narodnem Salonu društva likovnih umetnikov v "La Nave Cultural" Parque Central v Mendози.
- Razstavljala je tudi na skupinski razstavi ob dvajseti obletnici Svetovnega Slovenskega Kongresa. SSK, meseca julija t.l.
- Meseca julija letos je tudi razstavljala v skupinski razstavi v Centro Cultural Paseo Quinta Trabucco, Vicente López in v kulturnem Centru "La Cúpula" v Lujanu.
- Avgusta t.l. je razstavljala akrile malega formata v galeriji RVan R v San Telmu v Buenos Airesu.
- Meseca septembra 2011, je predstavila svoja dela na umetniškem sejmu: "Expotrastendas" na La Rural v Buenos Airesu.

RAZSTAVA KIPARSKIH FRAGMENTOV V ASUNCIONU - PARAGUAYU

Kot del obeležja 200-letnice osamosvojitve Paraguaya in po zaslugi našega slovenskega rojaka **dr. Darka Šušteršiča** so v prestolnici sosednje države Paraguay organizirali razstavo kiparskih fragmentov iz časa jezuitskih misijonov.

Večina arheološkega materiala izvira iz templja Svete Trojice iz Parana v sedanjem Paraguayu. Ta je bila prva jezuitska misijonska cerkev, ki se je zrušila. Prve zgodovinske teorije so pripisovale ta dogodek pomoti jezuitskega arhitekta pri načrtovanju in uporabi primerne tehnike, dokler niso odkrili, da je bilo to načrtovano s strani civilnih oblasti (odkrili leta 1976). Po izgonu jezuitov leta 1768 so se nasprotniki Cerkve zavzeli, da bi zabrisali tudi umetnine in druge sledi o monumentalnosti jezuitskega dela. Po večletnem raziskovanju dokumentov v Generalnem državnem arhivu Argentine, v arhivih v Braziliji, Buenos Airesu in Paraguayu, pod nadzorstvom našega člana **Darka Šušteršiča** so se počasi približali resnični zgodovinski zgodbi.

Razstavljeni litični fragmenti nam razodevajo neverjetno estetsko bogasto. Obrazi angelčkov cvetočih obrazov, prisotnost autohtone vegetacije (lilije, cvet mburukuja, deteljni listi, sadeži guayabe, listi yerbe mate – vse obsejano s svetlobo s krasno polikromijo, ki spominja na pragozdove in pašnike. Zbirko tudi sestavljajo kapiteli, stebri, okrasni, vse pa izžareva svetlobo in barve. Ti fragmenti nam omogočijo pravo predstavo, kakšna naj bi bila podoba celotne cerkve, ki jo je pričel graditi slavni jezuit Bautista Primoli.

Prospekt razstave je luksuzen, s čudovitimi fotografijami in spremno besedo dr. Božidarja Darka Šušteršiča. Kurator razstave je priznani Carlos Colombino.

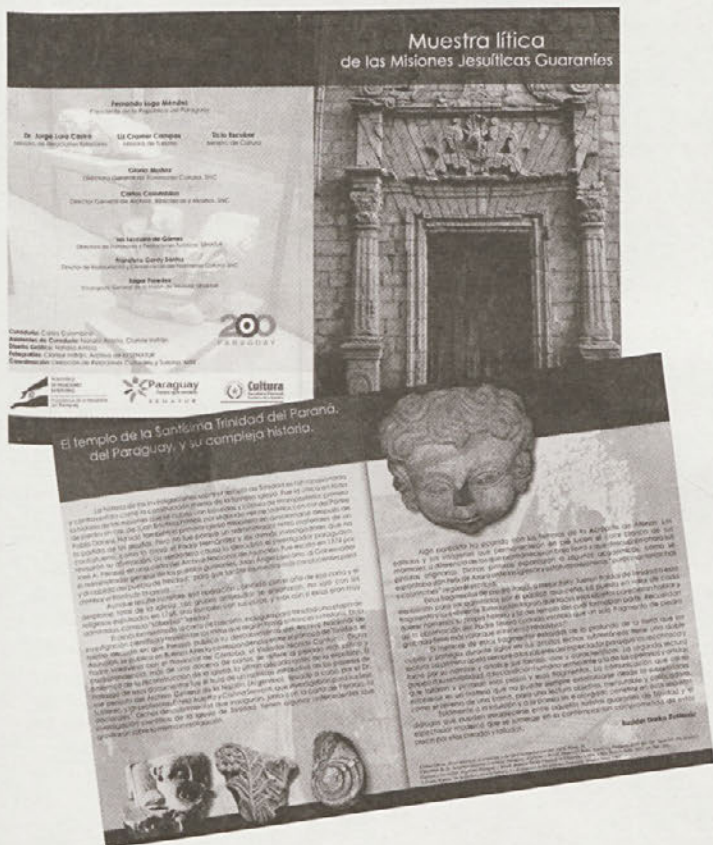
S ponosom čestitamo dr. Darku Šušteršiču za ves dobrinos pri odkrivanju jezuitskega estetskega in kulturnega bogastva v Latinski Ameriki!

NASTOPI MLADEGA UMETNIKA

Morda je že preteklo dve leti, ko smo v slovenski skupnosti slišali vesti, da v San Martinu **Daniel Leber**, sin Regine Truden in Viktorja Lebra, razodeva talent za likovno umetnost. Marsikdo je dobil vabilo na samostojno razstavo Daniela Lebra, katere odprtje je bilo v četrtek, 4. novembra lansko leto. Razstava je bila na ogled do 2. decembra 2010. Pod naslovom *Espacio y tiempo – Prostor in čas*, v Galeriji "*Espacio Y: lugar cultural*" v mestu Buenos Aires. Obiskovalce je razstava prijetno presenetila. Vrsta slik pod naslovi: *Kralj, Notranji peisaž, peisaž ali ona, Najina soba, Svetnik, Družinska slika, Povzdig na grič, Kadar potujem, Podeželje* itd. Slike polne sporočilnosti vsebujejo: preproste črte s prevladujočimi tremi barvami – svetlo modro v različnih odtenkih, črno in zlato, idealna kombinacija, ki odseva notranjo poduhovljenost in vzvišenost. Na nekaterih slikah smo lahko opazili počrtane obraze, ki so dajali priložnost za raznovrstne interpretacije. Razstava je bila odlično obiskana in vsi smo želeli umetniku mnogo uspehov v likovnem svetu. Še pred omenjeno razstavo pa smo brali v slovenskem tedniku, da je **Daniel Leber**, umetnik in študent licenciate umetniške zgodovine na državni univerzi v Buenos Airesu (UBA), 28. avgusta 2010, prejel častno pohvalo v "*XXXII Salón Nacional de Pintura 2010 – Fernán Félix de Amador*", Museo Municipal de Bellas Artes, občina Luján".

Na letošnji sanmartinski že tradicionalni prireditvi *Ob taktu barv*, v soboto, 6. avgusta 2011, je likovni del programa bila predstavitev umetniških stvaritev **Danijela Lebra** širši slovenski publiki. Umetnica prof. **Andrejka Dolinar Hrovat** je pozdravila prisotne in predstavila umetnika. Ta naj bi bila ena izmed Leberjevih samostojnih razstav. Slikar je že razstavljal v Čilu, Nemčiji in Peruju. Ob tej priložnosti je **Daniel Leber** razstavljal šestnajst abstraktnih del v velikem formatu in v mešani tehniki. Dela v večbarvni predstavi so bila ekspresionističnega sloga in so tudi nekatera vključevala pop art. Slike so razodevale neprestano borbo med tehnologijo in čustvi. Namen slikarja **Daniela Lebra** je bil, na tej razstavi, naj bi vsak opazovalec tolmačil iz osebne perspektive, kaj naj mu ta dela predstavljajo in kako ga nagovarjajo. Obetajočemu umetniku želimo mnogo uspehov, saj ima vse pogoje in danosti, da si zagotovi uspeh na polju barv in oblik!

CENJENA KNJIGA VLADIMIRJA KOSA "Petindvajset krivulj japonske četrti"

Čeprav je **Kosova** nova zbirka pesmi izšla v Mladinski knjigi v Ljubljani proti koncu leta 2007, se še prav posebno v zadnjih časih razodeva veliko zanimanje za te poetične stvaritve. Dobro poznamo življenje in delo našega zdomskega jezuita in misijonarja na Daljnem Vzhodu, včasih morda prezremo izid njegovih poezij, intervjujev in komentarjev. Vedno je sodeloval

in še sodeluje v zdomskem in zamejskem literarnem svetu s posebnim slogom. Od osamosvojitve Slovenije dalje pa se je objava njegovih poezij osredotočila v matični Sloveniji. Po več kot petdesetih letih bivanja na Japonskem je **Vladimir Kos** verjetno najvidnejši predstavnik izseljenske religiozne poezije. Njegova poezija ima dve tonaliteti: religiozno in japonsko, je izvirna in eksotična. Privlačnost in moč japonske lirične tradicije pusti sledi v slehernem poetu, ki stopi v stik z njo. **Vladimir Kos** je prevzel japonske poetične oblike in jih

prenesel v slovenščino. *Petindvajset krivulj japonske četrti* je neke vrste potopis po tokijski severovzhodni predmestni četrti Adači, v kateri živi avtor. Opisuje značilne majhne detajle vsakdanjega življenja, kot so krematoriji na obali, jegulje, pahljače, lutke itd. Poezije te zbirke vsebujejo stalno pristno japonsko občudovanje narave in Kosov globoki katoliški duh.

DAROVALI SO V SKLAD SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE: N. N. iz Ljubljane U\$A 50, *Peter Slovša* iz Mendoza \$ 1000, *Andrej Makek* EUR 50, *dr. Edi Gobec* U\$S 100, N.N. iz Slovenije EUR 100, N.N. iz Trsta EUR 75, N.N. iz Buenos Airesa EUR 500.

Prav prisrčno se zahvaljujemo za to denarno podporo, še prav posebno ob letošnjem znižanju vsote sofinanciranja Urada Vlade Republike Slovenije.

Pravtako se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se radodarno odzvali prodaji podporne rife.

Vsem hvala za te radodarne prispevke, ki omogočajo nadaljevanje kulturnega delovanja naše ustanove v Argentini!

RAZPIS NAGRADNEGA NATEČAJA SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

SKA razpisuje nagradni natečaj poezije por imenom **NOČ RIME POD JUŽNIM KRIŽEM**

Pravilnik:

- 1 Natečaj je za izvirne poezije na prosto temo v okviru **Noč rime pod Južnim križem**. Vrsta poezije ni predpisana, vendar vsaka poezija ne sme preseči **50 verzov**.
- 2 Vsak sodelavec slovenskega porekla, rojen zunaj matičnih meja Slovenije, sme predstaviti tri poezije.
- 3 Tipkopis je treba poslati v dveh izvodih na naslov: SKA - **Natečaj Noč rime pod Južnim križem** - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR, Ciudad Autónoma de Buenos Aires. Argentina
- 4 Besedilo naj bo označeno s šifro, avtorjevo pravo ime in njegov naslov pa naj bosta zalepljena v kuverti, ki naj bo opremljena z isto šifro.
- 5 Če bi avtor želel, bo njegovo ime ostalo v anonimnosti; pravtako bo objavljena dela avtor mogel podpisati s šifro ali psevdonomom.
- 6 Tipkovine je treba oddati najkasneje - ali morajo dospeti po pošti na naslov - do 16. decembra 2011.
- 7 Nagrade so sledeče: **1. nagrada: U\$S. 200.-**
2. nagrada: U\$S 150.-
3. nagrada: U\$S 100.-
- 8 Za prejem prve nagrade mora biti poezija napisana v slovenščini. Poezije nagrajene v kastiljskem jeziku se bodo objavile tudi v prevodu. Avtor poezije se bo sporazumel s prevajalcem o honorarjih prevoda.
- 9 Vsako od omenjenih nagrad more komisija razdeliti ali razglasiti kot nedodeljeno.
- 10 SKA bo objavila nagrajena dela; za nenaagrajena pa mora uredništvo Meddobja dobiti avtorjevo privolitvev.
- 11 Za podelitev nagrad se bo žirija, ki jo bo v kratkem imenoval odbor SKA, sestala v Buenos Airesu v decembru 2011.
- 12 Odločitev ocenjevalcev komisije bo SKA razglasila v Glasu in Meddobju.

Buenos Aires,
avgusta 2011,
Slovenska kulturna akcija

CORREO ARGENTINO Y SU CA CORR. CENTRAL	TARIFA REDUCIDA CONCESION 232
	R. P. I. 201682

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Acción Cultural Eslovana. Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. Urejuje ga odbor, pod koordinacijo tajništva. Glavni urednik: Katica Cukjati. Director: la Comisión Directiva bajo la coordinación del secretario. Tisk / Impreso en: Editorial Baraga del Centro Misional Baraga, Colón 2544, (1826) Remedios de Escalada, Buenos Aires, Argentina. Izhaja s podporo Urada vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.